

Elintarvikeketjutietojen toimittaminen ja valvonta

Elintarvikeketjutietojen toimittaminen ja valvonta

SISÄLLYSLUETTELO

1	Ohjeen sitovuus	2
2	Yleistä	2
3	Määritelmät	2
4	Alkutuotannon toimijan tehtävät.....	4
4.1	Elintarvikeketjutiedot, jotka alkutuotannon toimijan on toimitettava teurastamoon	4
4.2	Eläimen luovuttaminen elintarvikkeena käytettäväksi varoajan kuluessa	9
4.3	Elintarvikeketjutietojen kohdentaminen teurastettaviin eläimiin	9
4.4	Elintarvikeketjutietojen toimittamistavat ja määräajat	10
4.5	Alkutuotannon toimijan kirjanpito	12
5	Alkutuotannon toimijaa valvovan kunnan elintarvikevalvonnan tehtävät.....	13
6	Teurastamotoimijan tehtävät.....	14
6.1	Elintarvikeketjutietojen omavalvonta.....	14
6.2	Elintarvikeketjutiedot sähköisesti tai osana terveydenhuolto- tai muuta tietojärjestelmää.....	14
6.3	Elintarvikeketjutietojen vastaanottaminen, arviointi ja kirjanpito.....	15
6.4	Elintarvikeketjutietojen ja niiden arviointitulosten antaminen tarkastuseläinlääkärille.....	17
6.5	Palautteen toimittaminen alkutuotannon toimijalle	19
6.6	Toimenpiteet silloin, kun elintarvikeketjutietoja ei ole toimitettu asianmukaisesti	20
6.7	Elintarvikeketjutietojen toimittaminen teurastamosta toiseen teurastamoon.....	21
7	Tarkastuseläinlääkärin tehtävät	21
7.1	Elintarvikeketjutietojen viranomaisvalvonta	21
7.2	Tarkastuseläinlääkärin myöntämät poikkeusluvut ja niihin liittyvät päätökset	23
7.3	Elintarvikeketjutietoihin liittyvät toimenpiteet ja päätökset	25
7.4	Tarkastuseläinlääkärin ilmoitukset toimijoille ja toimivaltaisille viranomaisille.....	27
7.4.1	Ilmoitukset toimijoille	27
7.4.2	Ilmoitukset toimivaltaisille viranomaisille	28
8	Lainsäädäntö ja ohjeet.....	29
9	Ohjeen päivitykset.....	31
	Liite 1 Alkutuotannon toimijan ilmoitus elintarvikeketjutiedoista, mallilomake	32
	Liite 2 Alkutuotannon toimijan ilmoitus siipikarjan elintarvikeketjutiedoista, mallilomake	34

1 Ohjeen sitovuus

Viranomaisen toiminnan tulee perustua laissa olevaan toimivaltaan ja viranomaistoiminnassa tulee tarkoin noudattaa lakia. Viranomaisohjeet eivät ole oikeudelliselta luonteeltaan muita viranomaisia tai toimijoita sitovia. Viime kädessä lainsäädännön soveltamista koskevat kysymykset ratkaisee tuomioistuin.

Tässä ohjeessa on sekä suoria lainauksia lainsäädännöstä, että tulkintoja lainsäädännön soveltamisesta. Suorat lainaukset lainsäädäntötekstistä on esitetty värillisellä taustalla, ääriiviivalla muusta tekstistä rajattuna. Ohjeessa esitetyt tulkinnat ovat Eviran näkemyksiä siitä, miten lainsäädäntöä tulisi soveltaa.

2 Yleistä

Tässä ohjeessa Elintarviketurvallisuusvirasto Evira ohjeistaa alkutuotannon toimijoita ja teurastamotoimijoita sekä heitä valvovia viranomaisia elintarvikeketjutietojen sekä eräiden muiden tietojen toimittamisesta ja toimittamisen valvonnasta. Tämä ohje korvaa Eviran ohjeen 16005/4. Ohjetta päivitetään lainsäädännön muuttuessa ja muulloinkin tarvittaessa. Ohjeeseen tehdyt muutokset luetellaan ohjeen lopussa.

Tässä ohjeessa on selvennetty EU-lainsäädännön ja kansallisen lainsäädännön vaatimuksia sekä elintarvikeketjun toimijoiden ja valvontaviranomaisten vastuita.

Elintarvikeketjutietojen toimittamisvaatimus koskee kaikkia muita teurastettavia eläinlajeja paitsi luonnonvaraista riistaa ja kaloja.

3 Määritelmät

Tässä ohjeessa tarkoitetaan:

- 1) **alkutuotantopaikalla** alkuperätilaa, alkutuotantotilaa, alkutuotantopaikkaa tai eläinten pitopaikkaa, josta eläin tai eläinerä lähetetään teurastamoon. Porojen osalta alkutuotantopaikalla tarkoitetaan myös porojen erotuspaikkaa tai muuta paikkaa, jossa poron teurastamisen aloittaminen on sallittua;
- 2) **alkutuotannon toimijalla** toimijaa, tuottajaa, eläimen omistajaa tai haltijaa ja porojen osalta myös paliskuntaa, joka pitää tai kasvattaa eläimiä ja lähettää niitä teurastettavaksi;
- 3) **erällä** tai **eläinerällä** samasta alkutuotantopaikasta samaan aikaan teurastettavaksi lähetettävää yksittäistä tai useampaa eläintä ja siipikarjan osalta samasta parvesta peräisin olevia, samana päivänä teurastettavaksi lähetettäviä lintuja;
- 4) **parvella** sisätiloissa pidettäviä lintuja, jotka jakavat saman ilmatilan tai ulkona pidettäviä lintuja, joita pidetään samoissa tiloissa tai samassa tarhassa;

Elintarvikeketjutietojen toimittaminen ja valvonta

- 5) **teurastamolla** kotieläinten tai tarhatun riistan teurastamoa, poro- tai siipikarjateurastamoa tai vastaavaa pienteurastamoa;
- 6) **teurastamotoimijalla** teurastustoimintaa harjoittavaa elintarvikealan toimijaa;
- 7) **elintarvikeketjutiedoilla** niitä tietoja, jotka alkutuotannon toimijan on toimitettava alkutuotantopaikasta teurastamoon silloin, kun eläimiä lähetetään teurastamoon teurastettavaksi;
- 8) **tunnistenumerolla** tai **tunnisteella** eläimen tai eläinerän yksilöivää tunnistetta;
- 9) **hevoseläimen tunnistusasiakirjalla** komission asetuksen (EU) N:o 262/2015 mukaista tunnistusasiakirjaa (hevospassia). 31.12.2015 mennessä tunnistettujen hevoseläinten tunnistusasiakirjat noudattavat komission asetuksen (EY) N:o 504/2008 vaatimuksia ja ovat edelleen kelpoisia. Jos hevoseläin on syntynyt ennen 1. heinäkuuta 2009 ja sillä on jo ollut passi tai rekisteritodistus, jossa on kirjattuna, tai johon on mahdollista kirjata rokotukset, terveystarkastusten laboratoriotulokset ja lääkinnällinen hoito, sille ei ole tarvinnut hakea uudelleen tunnistusasiakirjaa (MMMä 880/2009, 13 §);
- 10) **teurastamotoimijan alkutuotannon toimijalle antamalla palautteella** teurastamotoimijan vastuulla olevaa lihantarkastuspäätöksen tietojen, sikojen sairastuvuustietojen ja muiden merkityksellisten tietojen antamista palautteena alkutuotannon toimijalle;
- 11) **tarkastuseläinlääkärin** tekemällä **todentamisella** otoksiin perustuvaa viranomaisvalvontaa, jolla tarkastuseläinlääkäri pyrkii varmistumaan siitä, että teurastamotoimija on omavalvonnallaan varmistunut elintarvikeketjutietojen sisällön ja toimittamisen vaatimustenmukaisuudesta ja oikeellisuudesta;
- 12) **tarkastuseläinlääkärin teurastamotoimijalle ja alkutuotannon toimijalle ilmoittamalla tiedoilla** tarkastuseläinlääkärin kirjaamia, merkittäviä elintarviketurvallisuuteen, kansanterveyteen, eläinten terveyteen tai eläinten hyvinvointiin vaikuttavia löydöksiä ja tarkastustuloksia, jotka tarkastuseläinlääkärin on ilmoitettava teurastamotoimijalle ja alkutuotannon toimijalle ja
- 13) **tarkastuseläinlääkärin ilmoituksilla muille viranomaisille** tarkastuseläinlääkärin vastuulla olevaa, tarkastustuloksista ilmoittamista toimivaltaisille viranomaisille.

Elintarvikehygieniayksikkö

Elintarvikeketjutietojen toimittaminen ja valvonta**4 Alkutuotannon toimijan tehtävät****4.1 Elintarvikeketjutiedot, jotka alkutuotannon toimijan on toimitettava teurastamoon**

(EY) N:o 852/2004 liite I (alkutuotanto), osa A (alkutuotannossa ja siihen liittyvissä toiminnoissa sovellettavat yleiset hygieniasäännökset, kohta III (tietojen kirjaaminen), alakohta 7

7. Elintarvikealan toimijoiden on pidettävä kirjaa ja säilytettävä kirjatut tiedot elintarvikkeiden vaarojen hallitsemiseksi käyttöön otetuista toimenpiteistä asianmukaisella tavalla ja asianmukaisen ajan –. Elintarvikealan toimijoiden on annettava kirjaamansa asianmukaiset tiedot pyynnöstä toimivaltaisen viranomaisen ja vastaanottavien elintarvikealan toimijoiden saataville.

(EY) N:o 853/2004 liite II (useita eläinperäisiä tuotteita koskevat vaatimukset), jakso III (elintarvikeketjua koskevat tiedot), kohdat 3 ja 4

3. – – elintarvikeketjua koskevien tietojen on katettava erityisesti seuraavat seikat:

a) tilanne eläinten alkuperätilalla tai alueen eläinten terveystilanne ja se, onko tilan virallisesti tunnustettu noudattavan valvottuja pito-olosuhteita trikiinin osalta komission asetuksen (EY) N:o 2075/2005 liitteessä IV olevan I luvun A kohdan mukaisesti;

b) eläinten terveydentila;

c) eläinlääkkeet tai muut eläimille asiaankuuluvalla ajanjaksolla annetut hoidot aina kun varoaika on muu kuin nolla sekä hoitojen päivämäärät ja varoajat;

d) sellaisten tautien esiintyminen, jotka voivat vaikuttaa lihan turvallisuuteen;

e) eläimiltä otettujen näytteiden tai muiden lihan turvallisuuteen mahdollisesti vaikuttavien sairauksien diagnosoimiseksi otettujen näytteiden analyysien tulokset, jos niillä on merkitystä kansanterveyden suojelun kannalta, zoonosien ja jäämien seurannan ja valvonnan yhteydessä otetut näytteet mukaan luettuina;

f) asiaankuuluvat tiedot aiempien *ante mortem*- ja *post mortem* -tarkastusten tuloksista samalta alkuperätilalta peräisin olevien eläinten osalta mukaan lukien erityisesti virkaeläinlääkärin antamat tiedot;

g) tuotantoa koskevat tiedot, kun niistä voi käydä ilmi taudin esiintyminen; ja

h) alkuperätilan toimijan tavanomaisesti käyttämän yksityisen eläinlääkärin nimi ja osoite.

4. a) Teurastamotoiminnan harjoittajille ei kuitenkaan tarvitse toimittaa seuraavia tietoja:

- i. edellä 3 kohdan a, b, f ja h alakohdassa tarkoitettuja tietoja, jos ne ovat jo teurastamotoiminnan harjoittajan tiedossa (esimerkiksi pysyvän järjestelyn tai laadunvarmistusjärjestelmän kautta); tai
- ii. edellä 3 kohdan a, b, f ja g alakohdassa tarkoitettuja tietoja, jos tuottaja ilmoittaa, että asiaankuuluvia ilmoitettavia tietoja ei ole.

b) Tietojen ei tarvitse olla sanatarkka ote eläinten alkuperätilan kirjanpidosta. Ne voidaan toimittaa sähköisenä tietojenvaihtona tai tuottajan allekirjoittamalla yhdenmukaisella ilmoituslomakkeella.

Alkutuotantoasetus 1368/2011 6 § (tietojen toimittaminen alkutuotannon tuotteista)

Alkutuotannon toimijan on toimitettava vastaanottavalle elintarvikealan toimijalle tieto seikasta, joka voi vaikuttaa haitallisesti lähetettävien tai jo lähetettyjen alkutuotannon tuotteiden tai niistä saatavien elintarvikkeiden turvallisuuteen. – –

Alkutuotantoasetus 1368/2011 liite 2 (toimialakohtaiset vaatimukset alkutuotannolle), luku 1 (teuraseläimet), kohta 1.1 (elintarvikeketjutiedot)

1. Alkutuotannon toimija voi toimittaa elintarvikeketjutiedot teurastamoon esimerkiksi osana eläinten terveydenhuolto- tai muuta järjestelmää.

2. Elintarvikeketjutietojen on sisällettävä tieto mahdollisesta eläimeen injektoidusta mikrosirusta.

3. Eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygienia-asetuksen liitteen II jakson III 3 kohdan c-g alakohtien osalta tiedot on ilmoitettava ennen teurastettavaksi lähettämistä seuraavilta ajanjaksoilta:

- a) kohdan c mukaiset eläinten lääkitsemistä koskevat tiedot vähintään 30 päivän ajalta. Tiedot on ilmoitettava myös niistä varoajallisista lääkkeistä, joiden varoaika on ollut voimassa tai se on päättynyt viimeisen 30 päivän aikana. Hevosten osalta lääkitsemistiedot on kuitenkin ilmoitettava kaikista hevosille annetuista varoajallisista lääkkeistä kuuden kuukauden ajalta;
- b) kohdan d mukaiset eläintaudit kolmen kuukauden ajalta tai eläinerän elinajalta, jos se on lyhyempi kuin kolme kuukautta;
- c) kohden e mukaiset näytteiden analyysitulokset kolmen kuukauden ajalta tai eläinerän elinajalta, jos se on lyhyempi kuin kolme kuukautta. Kohdan e mukaiset vierasainevalvonnan tulokset on ilmoitettava yhden vuoden ajalta;
- d) kohdan f mukaiset aiempien *ante-* ja *post mortem*-tarkastusten tulokset yhden vuoden ajalta;
- e) kohdan g tuotantoa koskevat tiedot kolmen kuukauden ajalta tai eläinerän elinajalta, jos se on lyhyempi kuin kolme kuukautta.

4. Muista mahdollisista seikoista, jotka voivat vaikuttaa haitallisesti elintarvikkeiden turvallisuuteen, on ilmoitettava yhden vuoden ajalta.

5. Kun alkutuotannon toimija lähettää siipikarjaa teurastamoon, hänen on lisäksi toimitettava teurastamoon seuraavat tiedot:

- a) salmonellavalvontaohjelmaan kuuluvien lintujen osalta kunnaneläinlääkärin viimeisimmän tarkastuskäynnin ajankohta ja tarkastustulokset sekä tieto viimeisimmän salmonellatutkimuksen ajankohdasta ja tutkimustuloksesta;
- b) kasvatusaikainen kuolleisuus lähetettävässä erässä;
- c) lintujen saapumispäivä alkutuotantopaikalle, saapumiserän koko ja lintujen alkuperä (hautomon nimi).

Teurastamotoimijan tulee pystyä arvioimaan elintarvikeketjutietojen avulla sitä, onko eläinten teurastettavaksi ottamiselle esteitä tai onko esimerkiksi lihantarkastuksen osalta erityisiä tarpeita. Näiden arviointien mahdollistamiseksi alkutuotannon toimijan tulee toimittaa jokaisen eläinerän mukana teurastamoon seuraavassa luetellut elintarvikeketjutiedot. Tietojen ei tarvitse olla sanatarkka ote eläinten alkuperätilan kirjanpidosta.

Elintarvikeketjutietojen toimittaminen ja valvonta

Hevosen mukana on lisäksi toimitettava hevoseläimen tunnistusasiakirja, jossa on lääkitystietoja koskevat osiot, sen varmistamiseksi, että kyseisen hevosen teurastaminen elintarvikkeeksi on sallittua.

a) Tilanne eläimen tai eläinerän alkutuotantopaikalla tai alueen eläinten terveystilanne sekä tieto siitä, onko sikojen pitopaikan virallisesti tunnustettu noudattavan valvottuja pito-olosuhteita triikiinin osalta

- Esimerkiksi tietojen toimittamisen ajankohtana voimassa oleva, valvontaviranomaisen eläintutilain (441/2013) nojalla alkutuotantopaikalle tekemä päätös taudin leviämisen estämiseksi ("rajoittavat määräykset").
- Sikojen osalta ilmoitetaan, onko pitopaikan virallisesti tunnustettu noudattavan valvottuja pito-olosuhteita triikiinin osalta komission asetuksen (EY) N:o 2075/2005 liitteessä IV olevan I luvun A kohdan mukaisesti.
- Tietoja ei tarvitse ilmoittaa, jos ne ovat jo teurastamotoimijan tiedossa esimerkiksi tietojärjestelmän tai laadunvarmistusjärjestelmän kautta.
- Tietoja ei myöskään tarvitse ilmoittaa silloin, jos ilmoitettavia seikkoja ei ole. Tällöin alkutuotannon toimijan on vakuutettava, että edellä mainittuja tietoja ei ole.

b) Teurastettavaksi toimitettavan eläimen tai eläinerän terveydentila

- Esimerkiksi alkutuotantopaikalla havaitut poikkeamat lähetettävän eläimen tai eläinerän terveydessä ja kunnossa, kuten hännänpuremat, lapahaavaumat tai ontumiset.
- Tietoja ei tarvitse ilmoittaa, jos ne ovat jo teurastamotoimijan tiedossa esimerkiksi tietojärjestelmän tai laadunvarmistusjärjestelmän kautta.
- Tietoja ei myöskään tarvitse ilmoittaa silloin, jos ilmoitettavia seikkoja ei ole. Tällöin alkutuotannon toimijan on vakuutettava, että edellä mainittuja tietoja ei ole.

c) Teurastettavaksi toimitettavalle eläimelle tai eläinerälle annetut varoajalliset lääkkeet, varoajalliset rehut, varoajalliset lääkerehut tai varoajalliset hoidot

- Eläimen tai eläinerän tunnistustiedot (kohta 4.3),
- Käytettyjen varoajallisten lääkkeiden, varoajallisten lääkerehujen ja varoajallisten hoitojen tiedot ilmoitetaan vähintään 30 päivän ajalta. Tiedot on ilmoitettava myös niistä varoajallisista lääkkeistä, joiden varoaika on ollut voimassa tai se on päättynyt viimeisen 30 päivän aikana. Hevosten osalta lääkitsemistiedot on kuitenkin ilmoitettava kaikista hevosille varoajallisista lääkkeistä kuuden kuukauden ajalta.
- Tietoina tulisi ilmoittaa käytettyjen varoajallisten lääkkeiden, varoajallisten lääkerehujen tai varoajallisten hoitojen
  - o nimet,
  - o lääkkeiden, rehujen ja lääkerehujen myyjät tai valmistajat (koska tarkastuseläinlääkäri on tarvittaessa tarkastettava valmisteen tiedot eikä valmistetta voi yksilöidä ainoastaan nimen perusteella),
  - o antopäivämäärät,
  - o lääkerehun käytön lopettamisajankohta (koska varoaika lasketaan lopettamisajankohdasta),
  - o lääkkeille, lääkerehuille ja hoidoille määrätty varoajat sekä
  - o ajankohdat, jolloin varoajat ovat päättyneet (koska toimija vastaa siitä, että eläimet toimitetaan teurastettavaksi vasta varoajan päättymisen jälkeen).

- Alkutuotannon toimijan on lisäksi vakuutettava, että teurastettavaksi toimitettava eläinerä ei sisällä sellaisia eläinyksilöitä, joilla varoaika ei ole kulunut umpeen. Vakuutus tulee antaa sellaisista eläimistä, joita ei yksilöidä ja joiden lääkitystietoja ei voida antaa eläinkohtaisesti, esimerkiksi sioista ja siipikarjasta.
- d) Sellaisten tautien esiintyminen alkutuotantopaikalla, jotka voivat vaikuttaa lihan turvallisuuteen**
- Taudit ilmoitetaan kolmen kuukauden ajalta tai eläinerän elinajalta, jos se on lyhyempi kuin 3 kuukautta.
  - Tässä kohdassa taudeilla tarkoitetaan tilan samassa pitopaikassa tai pihapiirissä pidettävillä eläimillä diagnosoituja tauteja, kuten sikaruusua, salmonellaa, listerioosia, luomistautia, pernaruttoa, TSE-sairauksia.
- e) Eläimiltä otettujen näytteiden tai lihan turvallisuuteen mahdollisesti vaikuttavien sairauksien diagnosoimiseksi otettujen näytteiden analyysitulokset**
- Näytteiden analyysitulokset ilmoitetaan kolmen kuukauden ajalta tai eläinerän elinajalta, jos se on lyhyempi kuin kolme kuukautta.
  - Esimerkiksi tiedot teurastettavaksi lähetetystä eläinlajista taudinaiheuttajien toteamiseksi alkutuotantopaikalla otetuista näytteistä ja näytteiden tutkimustuloksista silloin, jos löydökset voivat vaikuttaa eläimistä saatavien elintarvikkeiden turvallisuuteen. Esimerkiksi salmonellan, EHEC:n, listerian tai kampakyobakteerin esiintymisen toteamiseksi otetut näytteet ja niiden tutkimustulokset.
  - Vierasainevalvonnan tulokset ilmoitetaan kaikkien eläinlajien osalta yhden vuoden ajalta silloin, kun tutkimuksissa todetaan vierasta ainetta yli maa- ja metsätalousministeriön vierasaineasetuksessa 1/EEO/2007 sallitun määrän.
- f) Asiaankuuluvat tiedot aiempien *ante ja post mortem* -lihantarkastusten tuloksista samalta alkutuotantopaikalta peräisin olevien eläinten osalta mukaan lukien erityisesti tarkastuseläinlääkäriin ilmoittamat tiedot**
- Tiedot ilmoitetaan kaikkien eläinlajien osalta yhden vuoden ajalta.
  - Asiaankuuluvina tietoina pidetään esimerkiksi tämän ohjeen kohdan 7.4.1. mukaisia tarkastuseläinlääkäriin ilmoittamia tietoja, kuten positiivista trikiinitutkimustulosta tai eläinten lantaisuutta.
  - Tietoja ei tarvitse ilmoittaa, jos ne ovat jo teurastamotoimijan tiedossa esimerkiksi tietojärjestelmän tai laadunvarmistusjärjestelmän kautta.
  - Tietoja ei myöskään tarvitse ilmoittaa silloin, jos ilmoitettavia seikkoja ei ole. Tällöin alkutuotannon toimijan on vakuutettava, että edellä mainittuja tietoja ei ole.
- g) Tuotantoa koskevat tiedot, kun niistä voi käydä ilmi taudin esiintyminen**
- Tiedot ilmoitetaan kolmen kuukauden ajalta tai eläinerän elinajalta, jos se on lyhyempi kuin kolme kuukautta.
  - Tuotantoa koskevia tietoja voivat olla esimerkiksi rehun tai veden kulutukseen liittyvät tiedot.
  - Tietoja ei tarvitse ilmoittaa silloin, jos ilmoitettavia seikkoja ei ole. Tällöin alkutuotannon toimijan on vakuutettava, että edellä mainittuja tietoja ei ole.
- h) Sen eläinlääkäriin nimi ja yhteystiedot, jonka palveluja alkutuotantopaikalla tavallisesti käytetään**
- Tietoja ei tarvitse ilmoittaa, jos ne ovat jo teurastamotoimijan tiedossa esimerkiksi tietojärjestelmän tai laadunvarmistusjärjestelmän kautta

Elintarvikehygieniayksikkö

Elintarvikeketjutietojen toimittaminen ja valvonta

Siipikarjan osalta alkutuotannon toimijan on lisäksi toimitettava teurastamoon seuraavat tiedot:

- i) Salmonellavalvontaohjelmaan kuuluvien lintujen osalta kunnan- tai valvontaeläinlääkäriin viimeisimmän tarkastuskäynnin ajankohta ja tarkastustulokset sekä tieto viimeisimmän salmonellatutkimuksen ajankohdasta ja tutkimustuloksesta**
- j) Teurastettavaksi toimitettavan erän kasvatusaikainen kuolleisuus (kk)**
- Tiedot ilmoitetaan kappaleina (kpl) ja prosentteina (%)
  - Kasvatusaikaisen kuolleisuusprosentin (kk-%) laskukaava:
- $$\text{kk-\%} = \frac{\text{lintujen lukumäärä kasvatuskauden alussa} - \text{lintujen lukumäärä kasvatuskauden päätyessä}}{\text{lintujen lukumäärä kasvatuskauden alussa}} \times 100 \%$$
- k) Lintujen saapumispäivä alkutuotantopaikalle, saapumiserän koko ja lintujen alkuperä (hautomon nimi)**

Lisäksi kaikkien eläinten osalta seuraavat tiedot:

- l) Todetun tai epäillyn eläintaudin vuoksi teuraaksi menevään eläimeen tai eläinerään kohdistuva näytteenottomääräys.**
- Esimerkiksi pitopaikassa todetun epätyypillisen scrapien vuoksi yli 18 kk ikäisiin teuraseläimiin kohdistuva näytteenottomääräys (maa- ja metsätalousministeriön asetus 763/2016 lampaiden ja vuohien TSE-tautien vastustamisesta 11 §).

Muut seikat

Muista mahdollisista seikoista, jotka voivat vaikuttaa haitallisesti elintarvikkeiden turvallisuuteen, on kaikkien eläinlajien osalta ilmoitettava yhden vuoden ajalta ja tarvittaessa myös pidemmältä ajalta.

Esimerkiksi:

- eläimille käytettävän rehun, juomaveden tai laidunten saastuminen
- taudinaiheuttajien esiintyminen alkutuotantopaikan muussa kuin teurastettavaksi lähetettävässä eläinlajissa
- eläimiin injektoidut mikrosirut

Elintarvikeketjutietojen toimittaminen ja valvonta

4.2 Eläimen luovuttaminen elintarvikkeena käytettäväksi varoajan kuluessa

Laki eläinten lääkitsemisestä 387/2014 12 § ja 25 §

12 § Varoaikojen noudattaminen

Eläimen omistajan ja haltijan on noudatettava tuotantoeläimelle annettavalle lääkkeelle määrättyjä varoajoja.

Eläin saadaan teurastaa elintarvikkeena käytettäväksi eläimelle annetun lääkkeen varoaikana vain, jos se täyttää eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygienia-asetuksen liitteen III jakson I luvun VI vaatimukset. Eläintä ei kuitenkaan saa teurastaa elintarvikkeena tai rehuna käytettäväksi eläimelle annetun estrogeenisesti, androgeenisesti tai gestageenisesti vaikuttavaa ainetta tai beeta-agonisteja sisältävän lääkkeen varoaikana.

Eläin tai eläimestä saatu tuote saadaan luovuttaa elintarvikkeena käytettäväksi lääkkeen varoaikana vain, jos Elintarviketurvallisuusviraston hyväksymällä menetelmällä voidaan luotettavasti todistaa, ettei eläin tai tuote sisällä lääkettä yli lainsäädännössä sallitun enimmäismäärän. – –

25 § Eläimen omistajan ja haltijan velvollisuus antaa tietoja

– – on eläimen omistajan tai haltijan kirjallisesti ilmoitettava tuotantoeläimen tai siitä saatavan tuotteen vastaanottavalle muulle laitokselle tai yksikölle, jos eläin tai eläimestä saatu tuote luovutetaan elintarvikkeena käytettäväksi varoajan kuluessa.

Eläimen omistajan tai haltijan on myös annettava kirjallinen selvitys 12 §:n 3 momentissa tarkoitetun tutkimuksen tuloksista lääkkeen varoaikana elintarvikkeena käytettäväksi luovutettavasta eläimestä tai eläimestä saadusta tuotteesta. – –

Lihantarkastusasetus 590/2014 liite 1 (lihantarkastus), luku 2 (*ante mortem* -tarkastus), kohta 2.2 (*ante mortem* -tarkastukseen liittyvät päätökset), alakohta 3

3. Eläimet on hylättävä, jos ne tuodaan teurastettavaksi eläimille annetun lääkkeen varoajan aikana, paitsi eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygienia-asetuksen liitteen III jakson I luvussa VI tarkoitetuissa tapauksissa.

Eläin saadaan teurastaa elintarvikkeena käytettäväksi eläimelle annetun lääkkeen varoaikana vain, jos se täyttää teurastamon ulkopuolella tapahtuvaa hätäteurastusta koskevat vaatimukset (eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygienia-asetuksen (EY) N:o 853/2004 liitteen III jakson I luku VI).

Jos eläin tai eläimestä saatu tuote luovutetaan elintarvikkeena käytettäväksi varoajan kuluessa, eläimen omistajan tai haltijan on ilmoitettava siitä kirjallisesti eläimen vastaanottavalle teurastamolle.

4.3 Elintarvikeketjutietojen kohdentaminen teurastettaviin eläimiin

Elintarvikeketjutietoilmoitus on yksilöitävä viitenumeron avulla, jotta elintarvikeketjutietoihin liittyvä arviointitulos (kohta 6.4) ja palaute (kohta 6.5) voidaan yhdistää annettuun ilmoitukseen. Viitenumeron voi käyttää esimerkiksi ilmoituksen lähettämispäivämäärää, tai jos samana päivänä lähetetään useampia ilmoituksia, ilmoitukselle annettavaa juoksevaa numeroa.

Elintarvikehygieniayksikkö

Elintarvikeketjutietojen toimittaminen ja valvonta

Elintarvikeketjutietojen perusteella tehtävät päätökset koskevat sitä eläintä tai sitä eläinerää, jota ilmoitetut tiedot koskevat. Sen vuoksi elintarvikeketjutietoilmoituksessa tulee ilmoittaa niiden eläinten tunnistenumero(t) tai tunniste(et), joita ilmoitus koskee ja ilmoitetun eläinten lukumäärän tulee vastata teurastamolle toimitettujen eläinten lukumäärää.

Jos jollain eläimellä on muusta erästä poikkeavia tietoja, on suositeltavaa yksilöidä kyseinen eläin ja antaa sitä koskevat elintarvikeketjutiedot erikseen, koska sitä koskeva mahdollinen päätös ei silloin vaikuta muihin eläimiin.

Tunnistenumerolla tai tunnisteella tarkoitetaan seuraavia eläimen tai eläinerän yksilöiviä tunnisteita:

- Nautaeläinten osalta EU-tunnusta
- Sikaeläinten osalta eläintenpitäjäkohtaista merkintätunnusta
- Lammas- ja vuohieläinten osalta EU-tunnusta tai vanhaa EU-tunnusta
- Hevoseläinten osalta hevoseläimen nimeä ja nimen lisäksi joko yksilöllistä tunnistusnumeroa ("rekisterinumeroa") tai mikrosirun numeroa. Kaikilla 1.7.2009 jälkeen tunnistetuilla Suomessa syntyneillä hevosilla on oltava siru. Osa jäsenvaltioista sallii myös polttomerkinnän.
- Siipikarjan osalta parvitunnistetta, joka voi olla esimerkiksi kasvatusosaston numero ja teurastuspäivämäärä.
- Tarhattujen villisikojen ja muiden eläinten osalta tarkoituksenmukaista eläimen tai eläinerän yksilöintitapaa, joka voi olla esimerkiksi kasvatuserän numero ja teurastuspäivämäärä.

4.4 Elintarvikeketjutietojen toimittamistavat ja määräajat

(EY) N:o 853/2004 liite II (useita eläinperäisiä tuotteita koskevat vaatimukset), jakso III (elintarvikeketjua koskevat tiedot), kohdat 2 ja 7

2. Teurastamotoiminnan harjoittajalle on toimitettava nämä tiedot vähintään 24 tuntia ennen eläinten saapumista teurastamoon lukuun ottamatta 7 kohdassa mainittuja tapauksia.

7. Elintarvikeketjua koskevat tiedot voidaan toimivaltaisen viranomaisen luvalla ja edellyttäen, että tämän asetuksen tavoitteet eivät vaarannu, toimittaa kaikkien eläinlajien osalta teurastamoon alle 24 tuntia ennen kyseisten eläinten saapumista teurastamoon tai näiden eläinten mukana.

Kaikki elintarvikeketjua koskevat tiedot seikoista, joiden tiedetään voivan aiheuttaa vakavia häiriöitä teurastamon toiminnassa, on kuitenkin saatettava teurastamotoimintaa harjoittavan elintarvikealan toimijan tietoon hyvissä ajoin ennen eläinten saapumista teurastamoon, jotta elintarvikealan toimija pystyy ottamaan tiedot huomioon teurastamon toiminnan suunnittelussa. – –

(EY) N:o 854/2004 liite I (tuore liha), jakso II (valvonnan perusteella toteutettavat toimet), luku II (elintarvikeketjua koskeviin tietoihin liittyvät päätökset), kohdat 1- 3

1. Virkaeläinlääkärin on todennettava, ettei eläimiä teurasteta ilman, että teurastamotoiminnan harjoittajalle on toimitettu asiaan kuuluvat elintarvikeketjua koskevat tiedot ja että hän on tarkistanut ne.

2. Virkaeläinlääkäri voi kuitenkin sallia eläinten teurastamisen teurastamossa, vaikka asiaan kuuluvia elintarvikeketjua koskevia tietoja ei olisi saatavilla. Tällöin kaikki asiaan kuuluvat elintarvikeketjua koskevat tiedot on toimitettava ennen kuin ruho hyväksytään ihmisravinnoksi. Tällaiset ruhot ja muut eläimen osat on säilytettävä erillään muusta lihasta lopullisen päätöksen tekemiseen asti.

3. – – kaikki eläimestä saatava liha on todettava ihmisravinnoksi kelpaamattomaksi, jos asiaan kuuluvia tietoja elintarvikeketjusta ei ole saatavilla 24 tunnin kuluessa eläimen saapumisesta teurastamoon. Jos eläintä ei ole vielä teurastettu, se on lopetettava erillään muista eläimistä.

Alkutuotantoasetus 1368/2011 6 § (tietojen toimittaminen alkutuotannon tuotteista)

– – Tiedot on toimitettava kirjallisesti tai sähköisesti.

Alkutuotantoasetus 1368/2011 liite 2 (toimialakohtaiset vaatimukset alkutuotannolle), luku 1 (teuraseläimet), kohta 1.1 (elintarvikeketjutiedot), alakohta 1

1. Alkutuotannon toimija voi toimittaa elintarvikeketjutiedot teurastamoon esimerkiksi osana eläinten terveydenhuolto- tai muuta järjestelmää.

Lihantarkastusasetus 590/2014 liite 1 (lihantarkastus), luku 1 (elintarvikeketjutiedot)

– – Elintarvikeketjutiedot voidaan tarkastuseläinlääkärin luvalla säilyttää pienteurastamon sijasta sen yhteydessä olevassa pitopaikassa. Järjestely on mahdollinen vain kyseisessä pitopaikassa kasvatettujen eläinten osalta.

Alkutuotannon toimijan on toimitettava teurastettavia eläimiä koskevat elintarvikeketjutiedot siihen teurastamoon, johon eläin tai eläinerä toimitetaan teurastettavaksi. Elintarvikeketjutietoilmoitus voidaan toimittaa joko sähköisesti tai paperisella ilmoituslomakkeella, jonka alkutuotannon toimija allekirjoittaa. Elintarvikeketjutietoilmoitus voidaan toimittaa myös esimerkiksi terveydenhuolto- tai muun tietojärjestelmän välityksellä. (kohta 6.2)

Elintarvikeketjutiedot on kaikkien eläinlajien osalta toimitettava teurastamotoimijalle vähintään 24 tuntia ennen eläinten saapumista teurastamoon.

Elintarvikeketjutiedot voidaan poikkeustapauksissa, jos tarkastuseläinlääkäri antaa siihen luvan, toimittaa kaikkien eläinlajien osalta teurastamoon alle 24 tuntia ennen eläinten saapumista teurastamoon, mutta kuitenkin viimeistään eläinten mukana. Tietojen toimittaminen alle 24 tuntia ennen eläinten saapumista teurastamoon ei saa vaarantaa elintarviketurvallisuutta.

Alkutuotannon toimijan olisi hyvä huomioda, että tietojen toimittaminen myöhemmin kuin 24 tuntia ennen eläinten saapumista teurastamoon jättää tietojen mahdollisten puutteiden selvittämiseen vähemmän aikaa. Jos elintarvikeketjutietoja ei ole toimitettu 24 tunnin

Elintarvikeketjutietojen toimittaminen ja valvonta

kuluessa eläimen saapumisesta teurastamoon, ei eläintä saa teurastaa elintarvikkeena käytettäväksi ja se hylätään *ante mortem* -tarkastuksessa.

Alkutuotannon toimijan tulisi saattaa teurastamotoimijan tietoon hyvissä ajoin ennen eläinten saapumista teurastamoon sellaiset asiat, jotka voivat aiheuttaa häiriöitä teurastuksessa, jotta teurastamotoimija voi ottaa asiat huomioon teurastuksen suunnittelussa. Tällaisia asioita ovat esimerkiksi tavanomaisesta poikkeava kasvatusera (esimerkiksi terveyden osalta) tai siipikarjan paastotuksen epäonnistuminen.

Lainsäädännössä ei ole asetettu aikarajaa sille, kuinka paljon aikaisemmin, ennen eläinten saapumista teurastamoon, elintarvikeketjutiedot on sallittua toimittaa teurastamoon. Toimitettavien tietojen on oltava oikein ja ajan tasalla. Suositus on, että tiedot toimitetaan aikaisintaan kaksi viikkoa ennen eläinten saapumista teurastamoon.

Jos tietoihin tulee muutoksia sen jälkeen, kun tiedot on jo toimitettu teurastamotoimijalle, alkutuotannon toimijan on toimitettava korjatut tiedot teurastamotoimijalle välittömästi.

Tämän ohjeen liitteenä (liitteet 1 ja 2) on kaksi erilaista elintarvikeketjutietoilmoituksen mallilomaketta, joita voidaan käyttää elintarvikeketjutietojen ilmoittamiseen. Liitteen 1 mallilomake on tarkoitettu kaikille muille eläimille paitsi siipikarjalle ja liitteen 2 lomake on tarkoitettu ainoastaan siipikarjalle.

Jos eläimet teurastetaan alkutuotantotilan yhteydessä olevassa pienteurastamossa, ei kyseisellä tilalla kasvaneiden eläinten elintarvikeketjutietoja tarvitse toimittaa pienteurastamoon, vaan ne voidaan tarkastuseläinlääkärin luvalla säilyttää alkutuotantotilalla (kohta 7.2).

4.5 Alkutuotannon toimijan kirjanpito

(EY) N:o 852/2004 liite I (alkutuotanto), osa A (alkutuotannossa ja siihen liittyvissä toiminnoissa sovellettavat yleiset hygieniasäännökset), kohta III (tietojen kirjaaminen), alakohdat 7 ja 8

7. Elintarvikealan toimijoiden on pidettävä kirjaa ja säilytettävä kirjatut tiedot elintarvikkeiden vaarojen hallitsemiseksi käyttöön otetuista toimenpiteistä asianmukaisella tavalla ja asiaankuuluvan ajan, jonka pituus riippuu elintarvikekeyrityksen koosta ja luonteesta. – –

8. Eläimiä kasvattavien tai eläinperäisiä alkutuotannon tuotteita tuottavien elintarvikealan toimijoiden on pidettävä kirjaa erityisesti seuraavasta:

- eläimille syötetyn rehun luonne ja alkuperä;
- eläinlääkkeet tai muut eläimille annetut hoidot, hoidon päivämäärät ja varoajat;
- sellaisten tautien esiintyvyys, jotka voivat vaikuttaa eläinperäisten tuotteiden turvallisuuteen;
- eläimistä otettujen näytteiden tai muiden diagnostisiin tarkoituksiin otettujen näytteiden, joilla on merkitystä ihmisten terveyden kannalta, analyysien tulokset; ja
- kaikki asiaan kuuluvat selvitykset eläinten tai eläinperäisten tuotteiden tarkastuksista.

Yllä mainituista tiedoista pidettävää kirjanpitoa on säilytettävä vähintään kolme vuotta, kuitenkin siten, että eläimille syötetyistä rehuista ja eläimille annettavista lääkkeistä ja hoidoista pidettävää kirjanpitoa on säilytettävä viisi vuotta.

Alkutuotannon toimijan on pidettävä kirjaa myös seuraavista tiedoista:

- teurastamotoimijoilta saadut palautteet (kohta 6.5)

Elintarvikehygieniayksikkö

Elintarvikeketjutietojen toimittaminen ja valvonta

- tarkastuseläinlääkäriltä saadut ilmoitukset (kohta 7.5.1.) ja
- tiedot eläimiin mahdollisesti injektoiduista mikrosiruista.

Näistä tiedoista pidettävää kirjanpitoa on säilytettävä vähintään yksi vuosi.

Alkutuotannon toimijan ei tarvitse pitää kirjaa elintarviketietojen toimittamisesta teurastamoon. Evira kuitenkin suosittelee, että alkutuotannon toimija pitää kirjaa elintarvikeketjutietojen lähettämisestä teurastamoon silloin, kun elintarvikeketjutiedot sisältävät normaalista poikkeavia tietoja, kuten tietoja eläimelle annetuista varoajallisista lääkkeistä tai eläimen terveydentilassa havaittuja poikkeamia, esimerkiksi hännänpuremaa tai ontumista.

Kirjanpito vaatimukset koskevat myös sellaisia alkutuotannon toimijoita, jotka kasvattavat siipikarjaa, tarhattuja kaneja tai poroja ja teurastavat eläimet alkutuotantotilalla ja luovuttavat teurastamiensa eläinten lihaa suoraan kuluttajalle tai vähittäismyyntiin valtioneuvoston eräiden elintarviketurvallisuusriskeiltään vähäisistä toiminnoista antaman asetuksen (1258/2011) mukaisesti. Tällaisessa tilanteessa alkutuotannon toimijan on itse arvioitava ja tunnistettava vaarat ja huolehdittava siitä, että vain terveitä eläimiä teurastetaan.

5 Alkutuotannon toimijaa valvovan kunnan elintarvikevalvonnan tehtävät

(EY) N:o 2074/2005 liite I (elintarvikeketjua koskevat tiedot), jakso II (toimivaltaisten viranomaisten velvollisuudet), luku I (elintarvikeketjua koskevien tietojen toimittaminen), kohdat 1 ja 3

1. Lähetyspaikan toimivaltaisen viranomaisen on tiedotettava lähettävälle elintarvikealan toimijalle elintarvikeketjua koskevista vähimmäistiedoista, jotka on toimitettava teurastamolle asetuksen (EY) N:o 853/2004 liitteessä II olevan III jakson mukaisesti.

3. Jos eläimet lähetetään teurastettavaksi toiseen jäsenvaltioon, lähetyspaikan ja teurastuspaikan toimivaltaisten viranomaisten on tehtävä yhteistyötä varmistaakseen, että lähettävän elintarvikealan toimijan antamat tiedot ovat helposti ne vastaanottavan teurastamotoiminnan harjoittajan saatavilla.

Elintarvikelaki 23/2006 luku 4 (viranomaiset ja niiden tehtävät), 31 § ja 32 §

31 § Alueellinen elintarvikevalvonta

Aluehallintovirasto suunnittelee, ohjaa ja valvoo elintarvikevalvontaa sekä valvoo elintarvikemääräysten noudattamista toimialueellaan tämän lain [elintarvikelaki] mukaisesti – –

32 § Kunnan elintarvikevalvonta

Kunnan on huolehdittava alueellaan elintarvikevalvonnasta siten kuin tässä laissa [elintarvikelaki] säädetään (kunnan elintarvikevalvonta). Kunnassa nämä tehtävät hoitaa kunnan määräämä lautakunta tai muu monijäseninen toimielin (kunnan valvontaviranomainen).

Kunnan elintarvikevalvontaviranomaisen on tiedotettava valvomalleen alkutuotannon toimijalle niistä elintarvikeketjua koskevista vähimmäistiedoista, jotka alkutuotannon toimijan on toimitettava teurastamolle.

Elintarvikeketjutietojen toimittaminen ja valvonta

Kunnan elintarvikevalvontaviranomaisen on ryhdyttävä tarvittaviin valvontatoimenpiteisiin, jos se toteaa tai sille ilmoitetaan, että esimerkiksi teuraserän mukana toimitetut merkinnät, asiakirjat tai muut tiedot eivät vastaa alkutuotantopaikan todellista tilannetta tai eläinten todellista tilaa, tai että niillä pyritään harkitusti harhauttamaan tarkastus- tai muuta virkaeläinlääkäriä. Elintarvikeketjutiedoissa ilmenneitä puutteita ja virheitä valvoo alkutuotantopaikalla kunnan elintarvikevalvontaviranomainen osana alkutuotantopaikan elintarvikelainsäädännön mukaista valvontaa.

6 Teurastamotoimijan tehtävät

6.1 Elintarvikeketjutietojen omavalvonta

Laitosasetus 795/2014 liite 3 (laitoksen omavalvonta), luku 2 (eri toimialojen omavalvonnan tukijärjestelmien erityisvaatimukset) kohta 2.1 (kotieläiminä pidettävien sorkka- ja kavioläimien teurastamo ja pienteurastamo), alakohta 1

1. – – Kuvaus eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygieniasetuksen liitteen II jakson III mukaisesta elintarvikeketjutietojen pyytamisestä, vastaanottamisesta, arvioinnista, arvioinnin tulosten toimittamisesta tarkastuseläinlääkärille, mahdollisista toimenpiteistä, tietojen toimittamisesta alkutuotannon toimijalle ja tarkastuseläinlääkärille ilmoittamisesta. Kuvauksen on sisällettävä hevoseläinten tunnistusasiakirjan tarkastus.

Teurastamotoimijan tulisi kuvata omavalvontasuunnitelmassaan, miten hän varmistuu elintarvikeketjutietojen sisällön ja toimittamisen vaatimustenmukaisuudesta ja oikeellisuudesta sekä millaisiin korjauksiin toimenpiteisiin hän tarvittaessa ryhtyy.

Omavalvontasuunnitelmassa tulisi kuvata myös merkityksellisten tietojen (kohta 7.4) toimittaminen alkutuotannon toimijalle sisältäen toimitettavien tietojen sekä tietojen toimitustavan kuvauksen.

Teurastamotoimijan tulisi omavalvonnallaan valvoa, että elintarvikeketjutietojen toimittamista koskevia vaatimuksia ja aikarajoja noudatetaan. Tarvittaessa teurastamotoimijan tulee ryhtyä toimenpiteisiin vaatimusten noudattamisen varmistamiseksi. Omavalvonnan tallenteet, ml. sähköiset tallenteet, on säilytettävä vähintään kaksi vuotta.

6.2 Elintarvikeketjutiedot sähköisesti tai osana terveydenhuolto- tai muuta tietojärjestelmää

Elintarvikeketjutiedot voidaan toimittaa terveydenhuolto- tai muun tietojärjestelmän välityksellä. Tietojen sisältöä, toimittamista, tarkastamista, arvioimista ja tarkastuseläinlääkärille esittämistä koskevia vaatimuksia on noudatettava myös järjestelmän välityksellä toimitettavien tietojen osalta.

Tarkastuseläinlääkärillä on oltava mahdollisuus tarvittaessa tarkastaa kustakin eläimestä tai eläinerästä tietojärjestelmän välityksellä toimitettu elintarvikeketjutietoilmoitus sekä todentaa elintarvikeketjutietojen toimittamista laajemminkin.

Elintarvikeketjutiedot on tarvittaessa voitava arkistoida valvontakirjanpitoon. Tämä voidaan toteuttaa esimerkiksi tallentamalla ilmoitus sähköisenä asiakirjana tai tulostamalla ilmoitus paperille.

Elintarvikeketjutietojen toimittaminen ja valvonta

Sähköisessä muodossa toimitetut elintarvikeketjutietoilmoitukset tulisi arkistoida siten, että ne säilyvät alkuperäisinä ja sisällöltään muuttumattomina.

6.3 Elintarvikeketjutietojen vastaanottaminen, arviointi ja kirjanpito

(EY) N:o 853/2004 liite II (useita eläinperäisiä tuotteita koskevat vaatimukset), jakso III (elintarvikeketjua koskevat tiedot), kohdat 1 ja 6-8

Teurastamoja hoitavien elintarvikealan toimijoiden on tarvittaessa pyydettävä, vastaanotettava ja tarkastettava tässä jaksossa tarkoitetut elintarvikeketjua koskevat tiedot kaikkien teurastamoon lähetettyjen tai lähetettäväksi aiottujen eläinten osalta lukuun ottamatta luonnonvaraista riistaa, ja toimittava niiden mukaisesti.

1. Teurastamotoiminnan harjoittajat eivät saa hyväksyä eläimiä teurastamoihin ennen kuin ne ovat pyytäneet ja niille on toimitettu alkuperätilalla pidettyyn kirjanpitoon sisältyvät asiaankuuluvat elintarvikeketjua koskevat asetuksen (EY) N:o 852/2004 mukaiset tiedot.

6. Jos eläin tulee teurastamoon ilman elintarvikeketjua koskevia tietoja, teurastamotoiminnan harjoittajan on ilmoitettava tästä viipymättä virkaeläinlääkärille. Eläintä ei saa teurastaa ennen kuin virkaeläinlääkäri antaa siihen luvan.

7. – – Teurastustoimintaa harjoittavan elintarvikealan toimijan on arvioitava asiaankuuluvat tiedot ja toimitettava vastaanottamansa elintarvikeketjua koskevat tiedot virkaeläinlääkärille. Eläimiä ei saa teurastaa tai käsitellä ennen kuin virkaeläinlääkäri on antanut siihen luvan.

8. Elintarvikealan toimijoiden on tarkastettava kotieläiminä pidettävien kavioläimien mukana toimitetut passit sen varmistamiseksi, että eläin on tarkoitettu teurastettavaksi ihmisravinnoksi. Jos ne hyväksyvät eläimen teurastettavaksi, niiden on toimitettava passi virkaeläinlääkärille.

(EY) N:o 853/2004 liite III (erityisvaatimukset), jakso I (kotieläiminä pidettyjen sorkka- ja kavioläimien liha), luku VI (häätäteurastus teurastamon ulkopuolella), kohdat 5 ja 6

Elintarvikealan toimijoiden on varmistettava, että sellaisten kotieläiminä pidettyjen sorkka- ja kavioläimien lihaa, joille on tehty häätäteurastus teurastamon ulkopuolella, voidaan käyttää ihmisravinnoksi vain, jos kaikki seuraavat vaatimukset täyttyvät:

5. Teurastetun eläimen mukana on oltava teurastamoon kuljettaessa eläimen kasvattaneen elintarvikealan toimijan ilmoitus, josta käyvät ilmi eläimen tunnistetiedot sekä eläinlääkkeet tai muut eläimelle annetut hoidot, hoidon päivämäärät ja varoajat.

6. Teurastamoon kuljettaessa teurastetun eläimen mukana on oltava eläinlääkärin antama ilmoitus, josta ilmenee *ante mortem* -tarkastuksen hyväksyttävä lopputulos, häätäteurastuksen päivämäärä, ajankohta ja syy sekä eläinlääkärin mahdollisesti antaman hoidon luonne.

Laitosasetus 795/2014 liite 2 (eri toimialojen laitosten rakenteelliset ja toiminnalliset lisävaatimukset), luku 1 (yleiset lisävaatimukset teurastamoille ja riistan käsittelylaitoksille) kohta 1.7 (elintarvikeketjutiedot), alakohtat 1-3

1. Teurastamotoimija ei saa ottaa vastaan eläimiä, joiden elintarvikeketjutiedoista ilmenee seikkoja joiden perusteella eläimiä ei saa teurastaa elintarvikkeena käytettäväksi.

2. Teurastamotoimijan on arvioitava jokaisen eläimen tai eläinryhmän elintarvikeketjutiedot ja ilmoitettava arviointinsa tulos tarkastuseläinlääkärille ennen *ante mortem* -tarkastusta.

Jos osa elintarvikeketjutiedoista on vain teurastamotoimija tiedossa eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygienia-asetuksen liitteen II jakson III kohdan 4 a tarkoittaman pysyvän järjestelyn tai laadunvarmistusjärjestelmän kautta, on toimijan asetettava myös nämä tiedot tarkastuseläinlääkärin saataville.

3. Jos teurastamotoimija toteaa, että elintarvikeketjutiedot eivät pidä paikkaansa esimerkiksi eläinten terveydentilan osalta tai niissä on puutteita, tulee hänen ilmoittaa asiasta tarkastuseläinlääkärille ja välittömästi ryhtyä toimenpiteisiin alkutuotannon toimijaa kohtaan tilanteen korjaamiseksi.

Laitosasetus 795/2014 liite 2 (eri toimialojen laitosten rakenteelliset ja toiminnalliset lisävaatimukset), luku 4 (tarhatun riistan teurastamo ja pienteurastamo), kohta 4.2 (toiminnalliset lisävaatimukset), alakohta 1

1. Laitos voi ottaa vastaan tarhattuja sorkka- ja kavioläimiä sekä tarhattuja sileälästäisiä lintuja, joiden teurastus on aloitettu jo pitopaikassa – – Tällaisten eläinten mukana on oltava eläimistä saatavien elintarvikkeiden valvonta-asetuksessa ja eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygienia-asetuksessa edellytetyt asiakirjat. Toimijan on tarkastettava asiakirjat ja toimitettava ne tarkastuseläinlääkärille.

Laitosasetus 795/2014 liite 3 (laitoksen omavalvonta), luku 1 (omavalvonta), kohta 1.1 (yleiset omavalvontaa koskevat lisävaatimukset), alakohta 5

5. Toimijan on säilytettävä omavalvonnan tallenteita vähintään kaksi vuotta, ja vähintään vuosi elintarvikkeen viimeisen käyttöpäivän tai parasta ennen -päivän jälkeen.

Laitosasetus 795/2014 liite 3 (laitoksen omavalvonta), luku 2 (eri toimialojen omavalvonnan tukijärjestelmien erityisvaatimukset), kohta 2.1 (kotieläiminä pidettävien sorkka- ja kavioläimien teurastamo ja pienteurastamo), alakohta 6 sekä kohtien 2.2-2.5 vastaavat alakohtat

– – Tukijärjestelmiin on sisällytettävä seuraavat tiedot tai kirjalliset kuvaukset:

6. Kirjanpito teurastettaviksi otetuista eläimistä

Teurastamotoimijan on pyydettävä, vastaanotettava ja arvioitava eläimiä koskevat elintarvikeketjutiedot ennen kuin hän voi hyväksyä eläimet vastaanotettavaksi teurastamoon. Pyyntö on mahdollista esittää alkutuotannon toimijalle toistaiseksi voimassa olevana.

Hevosen tunnistusasiakirja voidaan toimittaa hevosen mukana.

Teurastamotoimijan on arvioitava elintarvikeketjutiedot sekä hevonseläimen tunnistusasiakirja sen varmistamiseksi, että eläin voidaan teurastaa elintarvikkeeksi. Hevonseläimen tunnistusasiakirjassa on oltava kohta, jossa ilmoitetaan mahdollinen teurastuskielto ja johon merkitään ns. hevosluektion lääkkeet, joilla on pakollinen kuuden kuukauden varoaika.

Jotta teurastamotoimija voi varmistua elintarvikeketjutietojen toimittamisaikoja koskevia vaatimusten noudattamisesta, on tämän pidettävä kirjaa elintarvikeketjutietojen ja eläinten vastaanottamisen ajankohdista (päivämäärä ja kellonaika molempien osalta).

Elintarvikeketjutietojen toimittaminen ja valvonta

Euroopan komissio on ohjeessaan asetuksen (EY) N:o 853/2004 täytäntöönpanosta (SANCO/10098/2009, Rev. 2, kohta 5.7.) tulkinnut eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygieniasetuksen liitteessä II olevan III jakson kohtaa 5. Kohdassa säädetään elintarvikeketjua koskevien tietojen osalta, että teurastamotoiminnan harjoittajat arvioivat asiaankuuluvat elintarvikeketjutiedot ennen kuin päätetään, pääsevätkö eläimet teurastamoihin, ja tämän jälkeen tiedot asetetaan virkaeläinlääkärin saataville. Komission ohjeen mukaan teurastamotoimijan on käytännössä varmistettava, että elintarvikeketjutiedot on esitetty täydellisinä, ilman ilmeisiä virheitä tai puutteita, ja että ne tukevat päätöstä päästää eläimet teurastamoon. Komission tulkinnan mukaan asetuksen (EY) N:o 853/2004 säännöksessä ei edellytetä, että teurastamotoimija tekisi tiedoista ammatillisen arvioinnin, koska tällaisen arvioinnin voi komission ohjeen mukaan tehdä vain virkaeläinlääkäri.

6.4 Elintarvikeketjutietojen ja niiden arviointitulosten antaminen tarkastuseläinlääkärille

(EY) N:o 853/2004 liite II (useita eläinperäisiä tuotteita koskevat vaatimukset), jakso III (elintarvikeketjua koskevat tiedot), kohdat 5-8

5. Elintarvikealan toimijoiden, jotka ovat päättäneet päästää eläimet teurastamoihin arvioituaan asiaankuuluvat elintarvikeketjua koskevat tiedot, on asetettava tiedot virkaeläinlääkärin saataville viipymättä ja vähintään 24 tuntia ennen eläimen tai eläinerän saapumista lukuun ottamatta 7 kohdassa mainittuja tapauksia. Elintarvikealan toimijan on ilmoitettava virkaeläinlääkärille kaikista sellaisista tiedoista, jotka antavat aiheen epäillä kyseisen eläimen terveydentilaa ennen *ante mortem* -tarkastusta.

6. Jos eläin tulee teurastamoon ilman elintarvikeketjua koskevia tietoja, teurastamotoiminnan harjoittajan on ilmoitettava tästä viipymättä virkaeläinlääkärille. Eläintä ei saa teurastaa ennen kuin virkaeläinlääkäri antaa siihen luvan.

7. Elintarvikeketjua koskevat tiedot voidaan toimivaltaisen viranomaisen luvalla ja edellyttäen, että tämän asetuksen tavoitteet eivät vaarannu, toimittaa kaikkien eläinlajien osalta teurastamoon alle 24 tuntia ennen kyseisten eläinten saapumista teurastamoon tai näiden eläinten mukana. – – Teurastustoimintaa harjoittavan elintarvikealan toimijan on arvioitava asiaankuuluvat tiedot ja toimitettava vastaanottamansa elintarvikeketjua koskevat tiedot virkaeläinlääkärille. Eläimiä ei saa teurastaa tai käsitellä ennen kuin virkaeläinlääkäri antaa siihen luvan.

8. Elintarvikealan toimijoiden on tarkastettava kotieläiminä pidettävien kavioiden mukana toimitetut passit sen varmistamiseksi, että eläin on tarkoitettu teurastettavaksi ihmisravinnoksi. Jos ne hyväksyvät eläimen teurastettavaksi, niiden on toimitettava passi virkaeläinlääkärille.

Laitosasetus 795/2014 liite 2 (eri toimialojen laitosten rakenteelliset ja toiminnalliset lisävaatimukset), luku 1 (yleiset lisävaatimukset teurastamoille ja riistan käsittelylaitoksille), kohta 1.7 (elintarvikeketjutiedot), alakohtat 2 ja 3

2. Teurastamotoimijan on arvioitava jokaisen eläimen tai eläinryhmän elintarvikeketjutiedot ja ilmoitettava arviointinsa tulos tarkastuseläinlääkärille ennen *ante mortem* -tarkastusta.

Jos osa elintarvikeketjutiedoista on vain teurastamotoimijan tiedossa eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygieniasetuksen liitteen II jakson III kohdan 4 a tarkoittaman pysyvän järjestelyn tai laadunvarmistusjärjestelmän kautta, on toimijan asetettava myös nämä tiedot tarkastuseläinlääkärin saataville.

3. Jos teurastamotoimija toteaa, että elintarvikeketjutiedot eivät pidä paikkaansa esimerkiksi eläinten terveydentilan osalta tai niissä on puutteita, tulee hänen ilmoittaa asiasta tarkastuseläinlääkärille ja välittömästi ryhtyä toimenpiteisiin alkutuotannon toimijaa kohtaan tilanteen korjaamiseksi.

Elintarvikeketjutietojen toimittaminen ja valvonta

Teurastamotoimijan on annettava eläimiä koskevat elintarvikeketjutiedot sekä niitä koskeva arviointinsa tulos tarkastuseläinlääkärin saataville viimeistään 24 tuntia ennen eläinten saapumista teurastamoon.

Jos tarkastuseläinlääkäri on antanut luvan toimittaa elintarvikeketjutiedot alle 24 tuntia ennen eläinten saapumista teurastamoon (kohta 7.2), teurastamotoimijan on arvioitava elintarvikeketjutiedot välittömästi ja annettava tiedot sekä niitä koskeva arviointinsa tulos tarkastuseläinlääkärille välittömästi tietojen saapumisen jälkeen.

Jos tarkastuseläinlääkäri ei ole teurastamossa päivittäin ja/tai jatkuvasti paikalla, elintarvikeketjutietojen arvioinnin tulos tulisi toimittaa tarkastuseläinlääkärille esimerkiksi sähköpostilla.

Elintarvikeketjutietojen arvioinnin tuloksena tulisi ilmoittaa:

- 1) onko elintarvikeketjutiedot toimitettu teurastamoon määräajassa;
- 2) onko vaadittavat tiedot ilmoitettu;
- 3) ilmeneekö tiedoista esimerkiksi lääkityksiä, varoajoja tai muita seikkoja jotka estävät eläimen tai eläinerän vastaanottamisen teurastamoon ja teurastamisen elintarvikkeeksi tai esimerkiksi poikkeuksellisen runsasta lääkitsemistä;
- 4) ilmeneekö tiedoista *ante* ja *post mortem* -tarkastuksiin mahdollisesti vaikuttavia seikkoja, kuten tarkastuseläinlääkärin palautetietoja tai tietoja poikkeamista eläinten terveydentilassa tai esteitä esimerkiksi sikojen silmämääräiselle lihantarkastukselle;
- 5) ovatko tiedot oikein siltä osin, kuin teurastamotoimijan on mahdollista asia todeta.

Lisäksi tulisi ilmoittaa:

- 6) sen elintarvikeketjutietoilmoituksen viitenumero, jota arviointitulos koskee sekä
- 7) päivämäärä, kellonaika ja arvioinnin suorittajan nimi.

Myös sellaiset elintarvikeketjutiedot, jotka on toimitettu teurastamotoimijalle terveydenhuolto- tai muun tietojärjestelmän välityksellä, tulee antaa tarkastuseläinlääkärille. Tarkastuseläinlääkärille on annettava myös näitä tietoja koskevan arvioinnin tulos.

Teurastamotoimijan on annettava tarkastuseläinlääkärille myös alkutuotantopaikalla tehtyä *ante mortem* -tarkastusta tai hätäteurastettua eläintä koskeva asiakirja tai terveystodistus ja lisäksi hevosen osalta hevoseläimen tunnistusasiakirja.

Eläimiä ei saa teurastaa ennen kuin tarkastuseläinlääkäri *ante mortem* -tarkastuksen jälkeen antaa siihen luvan.

6.5 Palautteen toimittaminen alkutuotannon toimijalle**Laitosasetus 795/2014 liite 2 (eri toimialojen laitosten rakenteelliset ja toiminnalliset lisävaatimukset), luku 1 (yleiset lisävaatimukset teurastamoille ja riistan käsittelylaitoksille), kohta 1.8 (alkutuotannon toimijalle toimitettavat tiedot)**

Teurastamotoimijan velvollisuudesta koskien palautteen antamista alkutuotannon toimijalle säädetään toimeenpanoasetuksen liitteen I jakson II luvussa I. Sikojen sairastuvuustietojen ilmoittamisesta säädetään sikojen sairastuvuuden seurannasta annetussa maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa (6/EEO/2012).

Silloin kun teurastamotoimija on elintarvikelain 43 a §:n mukainen asianosainen, jolle lihantarkastuspäätös annetaan, on teurastamotoimijan toimitettava lihantarkastuspäätöksen tiedot alkutuotannon toimijalle. Tiedot voidaan toimittaa kirjallisesti tai sähköisesti, esimerkiksi käyttäen teurastamon omia tietojärjestelmiä.

(EY) N:o 2074/2005 liite I (elintarvikeketjua koskevat tiedot), jakso II (toimivaltaisten viranomaisten velvollisuudet), luku I (elintarvikeketjua koskevien tietojen toimittaminen), kohta 2, alakohta c

Teurastuspaikan toimivaltaisen viranomaisen on varmistettava, että
c) merkitykselliset tiedot annetaan tarvittaessa palautteena tilalle.

Asetus sikojen sairastuvuuden seurannasta 6/EEO/2012 2 § ja 4 §**2 § Sairauksien esiintymisen seuraaminen**

Tarkastuseläinlääkärin on lihantarkastuksen yhteydessä seurattava tuottajakohtaisesti sydänpussintulehduksen, keuhkokalvontulehduksen, keuhkotulehduksen, suolinkaisvaurioiden, niveltulehduksen, märkäpesäkkeiden ja hännänpurennan esiintymistä lihasioilla. Emakoilla on seurattava lapahaavaumien esiintymistä.

4 § Tuottajalle ilmoittaminen

Teurastamotoimijan on toimitettava tiedot 2 §:ssä mainituista sairauksista tai muutoksista asianomaiselle tuottajalle teuraseräkohtaisesti elintarvikeketjua koskevista tiedoista annettavan palautteen yhteydessä. Lisäksi tuottajalle on toimitettava puolivuositainen yhteenveto.

Tiedoista on ilmentävä kunkin sairauden tai muutoksen kohdalla niiden sikojen lukumäärä, joilla kyseinen sairaus tai muutos on todettu sekä kyseisten sikojen prosentuaalinen osuus teuraserästä.

Edellä mainitun lisäksi teurastamotoimijan on lähetettävä tuottajalle vähintään puolivuositain tiedot teurastamossa todetuista 2 §:ssä mainittujen sairauksien ja muutosten keskimääräisestä esiintymisestä.

Tiedot voidaan toimittaa kirjallisesti tai sähköisesti, esimerkiksi käyttäen teurastamon omia tietojärjestelmiä.

Elintarvikelaki 23/2006 43 a § (lihantarkastuspäätös), kohta 2

Lihantarkastuksesta annetaan kirjallinen päätös. Päätöksessä on oltava seuraavat tiedot:

2) asianosaiset, joihin päätös välittömästi kohdistuu

– – Lihantarkastuspäätös annetaan tiedoksi asianosaisille – –

EU-lainsäädännön mukaan teurastamotoimijan on annettava merkitykselliset tiedot tarvittaessa palautteena alkutuotannon toimijalle. Kansallisessa lainsäädännössä

Elintarvikehygieniayksikkö

Elintarvikeketjutietojen toimittaminen ja valvonta

vaatimusta on tarkennettu siten, että silloin, kun tarkastuseläinlääkäri antaa lihantarkastuspäätöksen teurastamotoimijalle, teurastamotoimijan on toimitettava lihantarkastuspäätöksen tiedot alkutuotannon toimijalle.

Teurastamotoimijan on lisäksi toimitettava sikojen sairastuvuuden seurannasta annetun asetuksen mukaiset sairastuvuustiedot sekä muut merkitykselliset tiedot alkutuotannon toimijalle.

Palautteena annettavien tietojen tulisi olla yhdistettävissä teurastettavaksi lähetettyjä eläimiä tai eläinlääkäreitä koskeviin elintarvikeketjutietoihin. Tämä voidaan toteuttaa esimerkiksi viittaamalla palautetiedoissa kyseisiä eläimiä koskevan elintarvikeketjutietoilmoituksen viitenumeroon (kohta 4.3).

Palautteena annettavat tiedot voidaan toimittaa alkutuotannon toimijalle joko kirjallisesti tai sähköisesti, esimerkiksi teurastamon omien tietojärjestelmien välityksellä.

6.6 Toimenpiteet silloin, kun elintarvikeketjutietoja ei ole toimitettu asianmukaisesti

(EY) N:o 854/2004 liite I (tuore liha), jakso II (valvonnan perusteella toteutettavat toimet), luku II (elintarvikeketjua koskeviin tietoihin liittyvät päätökset), kohdat 1-4

1. Virkaeläinlääkärin on todennettava, ettei eläimiä teurasteta ilman, että teurastamotoiminnan harjoittajalle on toimitettu asiaan kuuluvat elintarvikeketjua koskevat tiedot ja että hän on tarkistanut ne.

2. Virkaeläinlääkäri voi kuitenkin sallia eläinten teurastamisen teurastamossa, vaikka asiaan kuuluvia elintarvikeketjua koskevia tietoja ei olisi saatavilla. Tällöin kaikki asiaan kuuluvat elintarvikeketjua koskevat tiedot on toimitettava ennen kuin ruho hyväksytään ihmisravinnoksi. Tällaiset ruhot ja muut eläimen osat on säilytettävä erillään muusta lihasta lopullisen päätöksen tekemiseen asti.

3. Huolimatta siitä, mitä 2 kohdassa säädetään, kaikki eläimestä saatava liha on todettava ihmisravinnoksi kelpaamattomaksi, jos asiaankuuluvia tietoja elintarvikeketjusta ei ole saatavilla 24 tunnin kuluessa eläimen saapumisesta teurastamoon. Jos eläintä ei ole vielä teurastettu, se on lopetettava erillään muista eläimistä.

4. Kun eläimiä koskeva kirjanpito, asiakirjat tai muut tiedot osoittavat, että:

- eläimet tulevat tilalta tai alueelta, jolta eläinten kuljettaminen on kielletty tai jolla on jokin muu rajoitus eläinten terveyteen tai kansanterveyteen liittyvistä syistä,
- eläinlääkkeitä koskevia sääntöjä ei ole noudatettu, tai
- on olemassa muita ihmisten tai eläinten terveyteen mahdollisesti haitallisesti vaikuttavia tekijöitä, kyseisiä eläimiä ei saa hyväksyä teurastettaviksi, ellei yhteisön lainsäädännön mukaisesti säädettyjä menettelyjä ihmisten tai eläinten terveyteen liittyvän riskin poistamiseksi ole sovellettu.

Jos eläimet ovat jo teurastamossa, ne on lopetettava muista erillään ja todettava ihmisravinnoksi kelpaamattomiksi toteuttaen tapauksen mukaan varotoimenpiteitä eläinten terveyden ja kansanterveyden suojelemiseksi. Alkuperätilalla on tehtävä virallisia tarkastuksia silloin, kun virkaeläinlääkäri katsoo ne tarpeellisiksi.

Jos eläimen elintarvikeketjutiedot ovat myöhässä tai puutteelliset taikka puuttuvat kokonaan, eläimen teurastaminen on mahdollista aloittaa vain tarkastuseläinlääkärin antamalla luvalla (kohta 7.2). Tarkastuseläinlääkärin tulisi edellyttää teurastamotoimijalta selvitystä elintarvikeketjutietoja koskevista puutteista sekä siitä, miten teurastamotoimija aikoo varmistua puuttuvien tietojen saamisesta viimeistään 24 tunnin kuluessa eläimen saapumisesta teurastamoon.

Elintarvikehygieniayksikkö

Elintarvikeketjutietojen toimittaminen ja valvonta

Jos elintarvikeketjutietoja ei ole saatavilla 24 tunnin kuluessa eläimen saapumisesta teurastamoon, eläimestä saatava liha on hylättävä tai eläin on lopetettava, jos sitä ei ole vielä teurastettu.

6.7 Elintarvikeketjutietojen toimittaminen teurastamosta toiseen teurastamoon

(EY) N:o 854/2004 liite I (tuore liha), jakso II (valvonnan perusteella toteutettavat toimet), luku III (eläviä eläimiä koskevat päätökset), kohta 8

8. Eläimet, jotka tuodaan teurastamoon teurastettaviksi, on yleensä teurastettava siellä. Poikkeuksellisissa olosuhteissa, esimerkiksi jos teurastamon laitteiston toiminnassa on vakavia häiriöitä, virkaeläinlääkäri voi kuitenkin sallia kuljetukset suoraan toiseen teurastamoon.

Jos teurastamon A toimija on vastaanottanut eläinerän elintarvikeketjutiedot mutta toimittaakin eläinerän teurastettavaksi toiseen teurastamoon B, niin silloin teurastamon A toimijan tulisi toimittaa eläinerän elintarvikeketjutiedot teurastamon B toimijalle.

Elintarvikeketjutietojen tulisi olla muokkaamattomia ja siinä muodossa kuin alkutuotannon toimija on ne ilmoittanut. Teurastamon B toimijan tulisi arvioida eläinerän elintarvikeketjua koskevat tiedot ja toimittaa arvioinnin tulos tiedoksi teurastamon B tarkastuseläinlääkärille.

Teurastamon B toimijan on toimitettava palaute (kohta 6.5) alkutuotannon toimijalle.

7 Tarkastuseläinlääkärin tehtävät

7.1 Elintarvikeketjutietojen viranomaisvalvonta

(EY) N:o 854/2004 luku I (yleiset säännökset), artikla 2 (määritelmät), kohta 1, alakohta f

Tässä asetuksessa:

f) 'virkaeläinlääkärillä' tarkoitetaan eläinlääkärinä, joka on tämän asetuksen mukaisesti kelpoinen toimimaan virkaeläinlääkärinä ja jonka toimivaltainen viranomainen on nimittänyt.

(EY) N:o 854/2004 luku II (yhteisön laitoksiin liittyvä virallinen valvonta), artikla 4 (virallista valvontaa koskevat yleiset periaatteet kaikkien tämän asetuksen soveltamisalaan kuuluvien eläinperäisten tuotteiden osalta), kohta 4, alakohta a

Hyvien hygieniakäytäntöjen tarkastamisen yhteydessä on todennettava, että elintarvikealan toimijat soveltavat jatkuvasti ja asianmukaisesti menettelyjä, jotka koskevat ainakin seuraavia seikkoja:

a) elintarvikeketjua koskevien tietojen tarkistukset;

(EY) N:o 854/2004 luku II (yhteisön laitoksiin liittyvä virallinen valvonta), artikla 5 (tuore liha), kohta 1, alakohta a

Virkaeläinlääkärin on suoritettava – – tuoretta lihaa markkinoille saattavissa teurastamoissa, riistankäsittelylaitoksissa ja leikkaamoissa tarkastustehtäviä, jotka koskevat erityisesti:

a) elintarvikeketjua koskevia tietoja;

Elintarvikeketjutietojen toimittaminen ja valvonta**(EY) N:o 854/2004 liite I (tuore liha), jakso I (virkaeläinlääkärin tehtävät), luku II (tarkastustehtävät), kohta A (elintarvikeketjua koskevat tiedot)**

1. Virkaeläinlääkärin on tarkistettava ja analysoitava asiaankuuluvat tiedot teurastettaviksi tarkoitettujen eläinten alkuperätilan kirjanpidosta ja otettava tämän tarkistuksen ja analyysin yhteydessä kirjatut tulokset huomioon tehdessään *ante mortem*- ja *post mortem* -tarkastuksia.

2. Tarkastustehtäviä suorittaessaan virkaeläinlääkärin on otettava huomioon eläinten mukana olevat viralliset todistukset sekä alkutuotannon tarkastuksia tekevien eläinlääkärien, myös virkaeläinlääkärien ja hyväksytyjen eläinlääkärien, tekemät ilmoitukset.

3. Kun elintarvikeketjussa toimivat elintarvikealan toimijat toteuttavat lisätoimenpiteitä elintarvikkeiden turvallisuuden takaamiseksi ottamalla käyttöön integroituja järjestelmiä tai yksityisiä hallintajärjestelmiä taikka käyttämällä riippumattoman kolmannen osapuolen suorittamaa todentamista tai muita keinoja ja kun nämä toimenpiteet kirjataan asiakirjoihin ja kyseisten järjestelmien kattamat eläimet ovat selkeästi tunnistettavissa, virkaeläinlääkäri voi ottaa tämän huomioon suorittaessaan tarkastustehtäviään ja tarkastaessaan HACCP-järjestelmään perustuvia menettelyjä.

(EY) N:o 854/2004 liite I (tuore liha), jakso II (valvonnan perusteella toteutettavat toimet), luku I (tarkastustuloksista ilmoittaminen), kohta 1

1. Virkaeläinlääkärin on pidettävä kirjaa tarkastustuloksista ja arvioitava niitä.

(EY) N:o 854/2004 liite I (tuore liha), jakso II (valvonnan perusteella toteutettavat toimet), luku II (elintarvikeketjua koskeviin tietoihin liittyvät päätökset), kohta 1

1. Virkaeläinlääkärin on todennettava, ettei eläimiä teurasteta ilman, että teurastamotoiminnan harjoittajalle on toimitettu asiaan kuuluvat elintarvikeketjua koskevat tiedot ja että hän on tarkistanut ne.

(EY) N:o 2074/2005 liite I (elintarvikeketjua koskevat tiedot), jakso II (toimivaltaisten viranomaisten velvollisuudet), luku I (elintarvikeketjua koskevien tietojen toimittaminen), kohta 2

Teurastuspaikan toimivaltaisen viranomaisen on varmistettava, että

- elintarvikeketjua koskevat tiedot välitetään johdonmukaisesti ja tehokkaasti eläimiä ennen lähettämistä kasvattaneen tai pitäneen elintarvikealan toimijan ja teurastamotoiminnan harjoittajan välillä;
- elintarvikeketjua koskevat tiedot ovat todenmukaiset ja luotettavat;
- merkitykselliset tiedot annetaan tarvittaessa palautteena tilalle.

Lihantarkastusasetus 590/2014 3 § (määritelmät) 2 mom.

Lisäksi tässä asetuksessa tarkoitetaan:

4) *tarkastuseläinlääkärillä* eläimistä saatavien elintarvikkeiden valvonta-asetuksen 2 artiklan kohdassa 1 f tarkoitettua virkaeläinlääkäriä.

Lihantarkastusasetus 590/2014 14 § (tarkastuseläinlääkärin todentamiskirjanpito), kohdat 1 ja 12 sekä 2 mom.

Tarkastuseläinlääkärin on valvottava teurastamotoimijan toimintaa otannan perusteella. Tarkastuseläinlääkärin on pidettävä kirjaa suorittamastaan valvonnasta sekä toimenpiteistään epäkohtien poistamiseksi seuraavien asioiden osalta:

1) elintarvikeketjutiedot sekä toimijan suorittama tietojen arviointi; – –

12) teurastamotoimijan alkutuotannon toimijalle lähettämät lihantarkastuspäätösten tiedot sekä sairastuvuustiedot.

Kirjanpitoa on säilytettävä 10 vuotta.

Lihantarkastusasetus 590/2014 liite I (lihantarkastus), luku 1 (elintarvikeketjutiedot), kohta 1.1 (elintarvikeketjutietoihin liittyvät päätökset), alakohta 2

2. Tarkastuseläinlääkärin on tarkastettava teurastamotoimijan elintarvikeketjutiedoista tekemä arviointi jokaisen eläimen ja eläinryhmän osalta ennen teurastamossa tehtävää *ante mortem* -tarkastusta. Elintarvikeketjutietojen perusteella on eläimet tarvittaessa ohjattava tarkempaan *ante* ja *post mortem* -tarkastukseen.

Teurastamotoimijan on annettava elintarvikeketjutiedot ja elintarvikeketjutietoja koskevan arviointinsa tulos tarkastuseläinlääkärin saataville viimeistään 24 tuntia ennen eläinten saapumista teurastamoon.

Evira suosittelee, että tarkastuseläinlääkäri todentaisi elintarvikeketjutietojen toimittamisen, vastaanottamisen, arvioimisen ja käsittelyn vaatimustenmukaisuutta teurastamossa säännöllisesti, esimerkiksi tarkastamalla otantana vähintään 10 - 20 % saapuneista eläinieristä ja niiden elintarvikeketjutiedoista ja tarkastamalla näiden erien osalta elintarvikeketjutiedot kokonaisuudessaan.

Tarkastuseläinlääkärin on lisäksi tarkastettava tarkemmin ne elintarvikeketjutiedot, joissa teurastamotoimija on ilmoittanut olevan puutteita tai poikkeamia.

Tarkastuseläinlääkärin on todennettava, että tietojen toimittamisessa on noudatettu toimittamista koskevia määräaikoja ja että kaikki vaadittavat tiedot on toimitettu. Lisäksi tarkastuseläinlääkärin on todennettava, että teurastamotoimija on omavalvonnassaan valvonut elintarvikeketjutietojen toimittamista ja tietojen oikeellisuutta ja tarvittaessa ryhtynyt omavalvontasuunnitelmansa mukaisesti korjaaviin toimenpiteisiin.

Tarkastuseläinlääkärin on valvottava myös sitä, että teurastamotoimija toimittaa merkitykselliset tiedot (kohta 6.5) palautteena alkutuotannon toimijalle.

Tarkastuseläinlääkärin on pidettävä kirjaa arviointitulosten tarkastamisesta, suorittamastaan valvonnasta sekä toimenpiteistään mahdollisten epäkohtien poistamiseksi. Kirjanpitoa on säilytettävä 10 vuotta.

7.2 Tarkastuseläinlääkärin myöntämät poikkeusluvut ja niihin liittyvät päätökset

(EY) N:o 853/2004, liite II (useita eläinperäisiä tuotteita koskevat vaatimukset), jakso III (elintarvikeketjua koskevat tiedot), kohta 7

7. Elintarvikeketjua koskevat tiedot voidaan toimivaltaisen viranomaisen luvalla ja edellyttäen, että tämän asetuksen tavoitteet eivät vaarannu, toimittaa kaikkien eläinlajien osalta teurastamoon alle 24 tuntia ennen kyseisten eläinten saapumista teurastamoon tai näiden eläinten mukana. --

(EY) N:o 854/2004, liite I (tuore liha), jakso II (valvonnan perusteella toteutettavat toimet), luku II (elintarvikeketjua koskeviin tietoihin liittyvät päätökset), kohdat 2 ja 3

2. Virkaeläinlääkäri voi kuitenkin sallia eläinten teurastamisen teurastamossa, vaikka asiaan kuuluvia elintarvikeketjua koskevia tietoja ei olisi saatavilla. Tällöin kaikki asiaan kuuluvat elintarvikeketjua koskevat tiedot on toimitettava ennen kuin ruho hyväksytään ihmisravinnoksi. Tällaiset ruhot ja muut eläimen osat on säilytettävä erillään muusta lihasta lopullisen päätöksen tekemiseen asti.

3. – – kaikki eläimestä saatava liha on todettava ihmisravinnoksi kelpaamattomaksi, jos asiaankuuluvia tietoja elintarvikeketjusta ei ole saatavilla 24 tunnin kuluessa eläimen saapumisesta teurastamoon. Jos eläintä ei ole vielä teurastettu, se on lopetettava erillään muista eläimistä.

(EY) N:o 854/2004, liite I (tuore liha), jakso II (valvonnan perusteella toteutettavat toimet), luku III (eläviä eläimiä koskevat päätökset), kohta 8

8. Eläimet, jotka tuodaan teurastamoon teurastettaviksi, on yleensä teurastettava siellä. Poikkeuksellisissa olosuhteissa, esimerkiksi jos teurastamon laitteiston toiminnassa on vakavia häiriöitä, virkaeläinlääkäri voi kuitenkin sallia kuljetukset suoraan toiseen teurastamoon.

Lihantarkastusasetus 590/2014 13 § (tarkastuseläinlääkäriin lihan tarkastuskirjanpito), kohta 2 sekä 2 mom.

Tarkastuseläinlääkäriin kirjanpidosta on käytävä ilmi:

2) tarkastuseläinlääkäriin myöntämät poikkeusluvut koskien elintarvikeketjutietojen toimittamisajankohtaa sekä elintarvikeketjutiedoista johtuvat toimenpiteet; – –

Kirjanpidossa on yksilöitävä eläimet, joille on tehty toimenpiteitä. Jos toimenpiteet kohdistuvat eläinryhmään, on eläinryhmän tunnistaminen riittävä. – –

Kirjanpitoa on säilytettävä 10 vuotta.

Lihantarkastusasetus liite 1 (lihan tarkastus), luku 1 (elintarvikeketjutiedot)

– – Tarkastuseläinlääkäriin mahdollisuudesta myöntää poikkeuksia elintarvikeketjutietojen toimittamisajankohdasta säädetään eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygienia-asetuksen liitteen II jakson II kohdassa 7.

Elintarvikeketjutiedot voidaan tarkastuseläinlääkäriin luvalla säilyttää pienteurastamon sijasta sen yhteydessä olevassa pitopaikassa. Järjestely on mahdollinen vain kyseisessä pitopaikassa kasvatettujen eläinten osalta.

Tarkastuseläinlääkäriin luvalla elintarvikeketjutiedot voidaan toimittaa teurastamotoimijalle alle 24 tuntia ennen eläinten saapumista teurastamoon. Elintarvikeketjutiedot on toimitettava teurastamoon viimeistään eläinten mukana.

Tarkastuseläinlääkäriin on ennen luvan myöntämistä arvioitava, ovatko teurastamotoimija ja alkutuotannon toimija varmistaneet, että elintarviketietojen myöhäinen toimittaminen ei vaaranna elintarvikeeturvallisuutta.

Tarkastuseläinlääkäriin tulisi tiedottaa teurastamotoimijalle ja alkutuotannon toimijalle luvan myöntämisen yhteydessä siitä, että tiedoissa mahdollisesti ilmenevien puutteiden selvittämiseen ja korjaamiseen jää myöhemmän toimittamisen vuoksi vähemmän aikaa. Jos elintarvikeketjutietoja ei ole toimitettu 24 tunnin kuluessa eläimen saapumisesta teurastamoon, ei eläintä saa teurastaa elintarvikkeena käytettäväksi ja se hylätään *ante mortem* -tarkastuksessa.

Tarkastuseläinlääkäriin on pidettävä kirjaa myöntämistään, elintarvikeketjutietojen toimittamisajankohtaa koskevista luvista. Kirjanpito on säilytettävä 10 vuotta.

Elintarvikeketjutietojen toimittaminen ja valvonta

Kotieläiminä pidettävien sikojen silmämääräisen lihantarkastuksen edellytyksenä tulisi olla, että sikojen elintarvikeketjutiedot on toimitettu ja arvioitu ennen teurastusta. Jos sikoja teurastetaan ilman, että elintarvikeketjutietoja on käytettävissä, niille tulee tehdä perinteinen lihantarkastus.

Kun eläin on tuotu teurastamon alueelle, eläimen palauttaminen alkutuotantopaikalle ei yleensä ole mahdollista. Syynä ovat yleisimmin elintarvike- ja eläintautilainsäädännön vaatimukset. Myös eläinsuojelulainsäädäntö, eläinten merkitsemistä ja tunnistamista tai eläinten kuljettamista koskeva lainsäädäntö, terveysvalvonta- tai taudinvastustusohjelmat tai esimerkiksi toimijoiden väliset sopimukset voivat estää eläimen palauttamisen alkutuotantopaikalle.

Kun eläin on siirretty teurastamon navettaan, eläintä ei voida enää palauttaa alkutuotantopaikalle. Poikkeuksellisissa olosuhteissa, esimerkiksi jos teurastamon laitteiston toiminnassa on vakavia häiriöitä, virkaeläinlääkäri voi kuitenkin sallia eläimen kuljettamisen suoraan toiseen teurastamoon.

7.3 Elintarvikeketjutietoihin liittyvät toimenpiteet ja päätökset

(EY) N:o 854/2004 luku II (yhteisön laitoksiin liittyvä virallinen valvonta), artikla 5 (tuore liha), kohta 3, alakohta b

Virkaeläinlääkärin on – – valvonnan jälkeen toteutettava asianmukaiset toimenpiteet liitteessä I olevan II jakson mukaisesti ja erityisesti seuraavilta osin:

b) elintarvikeketjua koskeviin tietoihin liittyvät päätökset.

(EY) N:o 854/2004 liite I (tuore liha), jakso II (valvonnan perustella toteutettavat toimet), luku II (elintarvikeketjua koskeviin tietoihin liittyvät päätökset), kohdat 1-5

1. Virkaeläinlääkärin on todennettava, ettei eläimiä teurasteta ilman, että teurastamotoiminnan harjoittajalle on toimitettu asiaan kuuluvat elintarvikeketjua koskevat tiedot ja että hän on tarkistanut ne.

2. Virkaeläinlääkäri voi kuitenkin sallia eläinten teurastamisen teurastamossa, vaikka asiaan kuuluvia elintarvikeketjua koskevia tietoja ei olisi saatavilla. – –

3. Huolimatta siitä, mitä 2 kohdassa säädetään, kaikki eläimestä saatava liha on todettava ihmisravinnoksi kelpaamattomaksi, jos asiaankuuluvia tietoja elintarvikeketjusta ei ole saatavilla 24 tunnin kuluessa eläimen saapumisesta teurastamoon. – –

4. Kun eläimiä koskeva kirjanpito, asiakirjat tai muut tiedot osoittavat, että:

a) eläimet tulevat tilalta tai alueelta, jolta eläinten kuljettaminen on kielletty tai jolla on jokin muu rajoitus eläinten terveyteen tai kansanterveyteen liittyvistä syistä,

b) eläinlääkkeitä koskevia sääntöjä ei ole noudatettu, tai

c) on olemassa muita ihmisten tai eläinten terveyteen mahdollisesti haitallisesti vaikuttavia tekijöitä, kyseisiä eläimiä ei saa hyväksyä teurastettaviksi, ellei yhteisön lainsäädännön mukaisesti säädettyjä menettelyjä ihmisten tai eläinten terveyteen liittyvän riskin poistamiseksi ole sovellettu.

Jos eläimet ovat jo teurastamossa, ne on lopetettava muista erillään ja todettava ihmisravinnoksi kelpaamattomiksi – –.

5. Toimivaltaisen viranomaisen on ryhdyttävä asianmukaisiin toimiin, jos se toteaa, että mukana toimitettavat merkinnät, asiakirjat tai muut tiedot eivät vastaa alkuperätilan todellista tilannetta tai eläinten todellista tilaa tai että niillä pyritään harkitusti harhauttamaan virkaeläinlääkäriä. – –

Lihantarkastusasetus 590/2014 3 § (määritelmät), 2 momentti, kohta 2

Lisäksi tässä asetuksessa tarkoitetaan:

2) *lihantarkastuksella* elintarvikeketjutietojen ja eläinten tunnistamisen todentamista, eläinten elävänä tarkastusta (*ante mortem* -tarkastus) sekä ruhoille ja muille eläinten osille teurastuksen jälkeen tehtävää tarkastusta (*post mortem* -tarkastus) ja niihin liittyviä tutkimuksia sekä edellä mainituista todentamisesta, tarkastuksista ja tutkimuksista johtuvia eräitä toimenpiteitä.

Lihantarkastusasetus 590/2014 11 § (lihantarkastuspäätös)

Lihantarkastuspäätös tehdään lihantarkastuksen päätyttyä. Jos eläin hylätään *ante mortem* -tarkastuksessa, katsotaan lihantarkastus päättyneeksi ja hylkäyksestä tehdään lihantarkastuspäätös. – –

Lihantarkastusasetus 590/2014 13 § (tarkastuseläinlääkärin lihantarkastuskirjanpito), kohta 2 sekä 4 mom.

Tarkastuseläinlääkärin kirjanpidosta on käytävä ilmi:

2) tarkastuseläinlääkärin myöntämät poikkeusluvut koskien elintarvikeketjutietojen toimittamisajankohtaa sekä elintarvikeketjutiedoista johtuvat toimenpiteet; – –

Kirjanpitoa on säilytettävä 10 vuotta.

Lihantarkastusasetus 590/2014 14 § (tarkastuseläinlääkärin todentamiskirjanpito), kohta 1 sekä 2 mom.

– – Tarkastuseläinlääkärin on pidettävä kirjaa suorittamastaan valvonnasta sekä toimenpiteistään epäkohtien poistamiseksi seuraavien asioiden osalta:

1) elintarvikeketjutiedot sekä toimijan suorittama tietojen arviointi; – –

Kirjanpitoa on säilytettävä 10 vuotta.

Lihantarkastusasetus 590/2014 liite I (lihantarkastus), luku 1 (elintarvikeketjutiedot), kohta 1.1. (elintarvikeketjuihin liittyvät päätökset), alakohdat 1 ja 2

1. Jos *ante mortem* -tarkastuksessa todetaan, että eläimestä tai eläinryhmästä annetut tiedot eivät pidä paikkaansa – – tarkastuseläinlääkärin on tapauskohtaisesti joko ryhdyttävä itse eläimistä saatavien elintarvikkeiden valvonta-asetuksen liitteen I jakson II luvun II kohdan 5 mukaisiin toimenpiteisiin tai kehotettava teurastamotoimijaa ryhtymään toimenpiteisiin alkutuotannon toimijan suhteen puutteiden korjaamiseksi.

2. Tarkastuseläinlääkärin on tarkastettava teurastamotoimijan elintarvikeketjutiedoista tekemä arviointi jokaisen eläimen ja eläinryhmän osalta ennen teurastamossa tehtävää *ante mortem* -tarkastusta. Elintarvikeketjutietojen perusteella on eläimet tarvittaessa ohjattava tarkempaan *ante* ja *post mortem* -tarkastukseen.

Elintarvikeketjutietojen todentaminen on osa lihantarkastusta ja elintarvikeketjutietojen perusteella tehty päätös on osa lihantarkastuspäätöstä.

Lihantarkastuspäätöstä tehdessään tarkastuseläinlääkärin on otettava huomioon teurastamotoimijan tekemien elintarvikeketjutietojen arviointien tulokset sekä eläinten mukana mahdollisesti toimitettavat viralliset todistukset ja alkutuotannon tarkastuksia tekevien eläinlääkäreiden mahdolliset ilmoitukset sekä hevoseläinten tunnistusasiakirjat.

Tarkastuseläinlääkärin on arvioitava, onko silmämääräisesti tarkastettavien sikojen osalta tarvetta ylimääräisille *post mortem* -tarkastusmenettelyille.

Lihantarkastuspäätösten osalta tarkastuseläinlääkärin on toimittava eläimistä saatavien elintarvikkeiden valvonta-asetuksen sekä lihantarkastusasetuksen mukaisesti. Lisäksi tarkastuseläinlääkärin tulee ottaa huomioon Eviran lihantarkastuksesta antamat ohjeet. (kohta 8).

Saadessaan teurastamotoimijalta ilmoituksen epäkohdista tai havaitessaan itse epäkohtia elintarvikeketjutiedoissa tarkastuseläinlääkärin on todennettava, että teurastamotoimija ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin epäkohtien korjaamiseksi.

Elintarvikeketjutietojen toimittaminen ja valvonta

Teurastamotoimijalle on elintarvikeketjutietojen toimittamista koskevien määräaikojen puitteissa annettava mahdollisuus selvittää elintarvikeketjutiedoissa olevat epäkohdat ennen kuin tarkastuseläinlääkäri tekee asiassa lopullisen päätöksensä.

Tarkastuseläinlääkärin on tarvittaessa itse ryhdyttävä asianmukaisiin ja epäkohdan laatuun nähden riittävän tehokkaisiin valvontatoimenpiteisiin.

Tarkastuseläinlääkärin on pidettävä kirjaa niistä valvontatoimenpiteistä, joihin hän on ryhtynyt elintarvikeketjutietojen (tai niiden toimittamisen) tai tiedoissa (tai niiden toimittamisessa) ilmenneiden havaintojen tai epäkohtien perusteella.

7.4 Tarkastuseläinlääkärin ilmoitukset toimijoille ja toimivaltaisille viranomaisille

(EY) N:o 854/2004 luku II (yhteisön laitoksiin liittyvä virallinen valvonta), artikla 5 (tuore liha), kohta 3, alakohta a

Virkaeläinlääkärin on – – valvonnan jälkeen toteutettava asianmukaiset toimenpiteet – – ja erityisesti seuraavilta osin:

a) tarkastustuloksista ilmoittaminen.

(EY) N:o 854/2004 liite I (tuore liha), jakso II (valvonnan perusteella toteutettavat toimet), luku I (tarkastustuloksista ilmoittaminen), kohta 3

3. Tarkastusten ja kokeiden tulokset on tallennettava asianmukaisiin tietokantoihin.

7.4.1 Ilmoitukset toimijoille

Lihantarkastusasetus 590/2014 16 § (alkutuotannon toimijalle ilmoitettavat tiedot)

Eläimistä saatavien elintarvikkeiden valvonta-asetuksen liitteen I jakson II luvussa I ja toimeenpanoasetuksen liitteen I luvussa II säädetään tarkastuseläinlääkärin velvollisuudesta ilmoittaa alkutuotannon toimijalle merkittävistä elintarviketurvallisuuteen, eläintauteihin ja eläinten hyvinvointiin vaikuttavista löydöksistä.

Lihantarkastusasetus 590/2014 liite I (lihantarkastus), luku 6 (alkutuotannon toimijalle ilmoitettavat tiedot), kohdat 1-3

1. Tarkastuseläinlääkärin on ilmoitettava alkutuotannon toimijalle silloin kun toimijan eläimissä on todettu muita kuin tavanomaisia lihantarkastuslöydöksiä, jotka liittyvät elintarviketurvallisuuteen, eläinten hyvinvointiin tai eläintauteihin.

2. Tarkastuseläinlääkärin on toimitettava toisesta jäsenvaltiosta teurastukseen tulleita eläimiä koskeva palaute viipymättä käyttäen toimeenpanoasetuksen liitteen I palautemallia.

3. Tarkastuseläinlääkärin on annettava lihantarkastuspäätös elintarvikelain 43 a §:n mukaisesti. Silloin kun teurastamotoimija on lain tarkoittama asianosainen, jolle lihantarkastuspäätös toimitetaan, on tarkastuseläinlääkärin varmistettava, että teurastamotoimija toimittaa lihantarkastuspäätöksen tiedot ja muut lainsäädännön edellyttämät tiedot alkutuotannon toimijalle.

(EY) N:o 854/2004 liite I (tuore liha), jakso II (valvonnan perusteella toteutettavat toimet), luku I (tarkastustuloksista ilmoittaminen), kohta 2, alakohtat a ja b

a) Jos tuloksista käy ilmi tauti tai tila, jolla voi olla vaikutusta kansanterveyteen tai eläinten terveyteen taikka eläinten hyvinvoinnin vaarantumiseen, virkaeläinlääkärin on ilmoitettava asiasta elintarvikealan toimijalle.

Elintarvikehygieniayksikkö

Elintarvikeketjutietojen toimittaminen ja valvonta

b) Kun kyse on alkutuotantoa koskevasta ongelmasta, virkaeläinlääkärin on ilmoitettava asiasta – – eläinten alkuperätilasta vastaavalle elintarvikealan toimijalle (edellyttäen, että tällainen tieto ei vaikuta oikeudellisiin seuraamuksiin) – –.

(EY) N:o 2074/2005 liite I (elintarvikeketjua koskevat tiedot), jakso II (toimivaltaisten viranomaisten velvollisuudet), luku II (alkuperätilalle annettava palaute), kohdat 1 ja 2

1. Virkaeläinlääkäri voi käyttää lisäyksessä vahvistettua asiakirjamallia kirjatessaan asiaankuuluvat tarkastustulokset, jotka on ilmoitettava tilalle, jossa eläimiä kasvatettiin ennen teurastusta samassa jäsenvaltiossa – –.
2. Toimivaltainen viranomainen on vastuussa asiaankuuluvien tarkastustulosten ilmoittamisesta silloin, kun eläimet kasvatetaan toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevalla tilalla, ja hänen on täytettävä lisäyksessä oleva asiakirjamalli sekä lähettävän että vastaanottavan maan kielellä.

Jos tarkastuseläinlääkärin suorittaman valvonnan, tarkastusten tai lihantarkastuksen tuloksista tai eläimistä käy ilmi tauti tai tila, jolla voi olla vaikutusta elintarviketurvallisuuteen, kansanterveyteen, eläinten terveyteen tai eläinten hyvinvointiin, tarkastuseläinlääkärin on ilmoitettava asiasta teurastamotoimijalle ja alkutuotannon toimijalle. Tällainen tieto voisi olla esimerkiksi positiivinen trikiinitutkimustulos.

Tarkastuseläinlääkäri voi käyttää toimeenpanoasetuksen liitteen I lisäyksen mukaista asiakirjamallia kirjatessaan teurastamotoimijalle ja alkutuotannon toimijalle ilmoitettavat tarkastustulokset.

7.4.2 Ilmoitukset toimivaltaisille viranomaisille

(EY) N:o 854/2004 liite I (tuore liha), jakso II (valvonnan perusteella toteutettavat toimet), luku I (tarkastustuloksista ilmoittaminen), kohta 2, alakohdat b ja c

b) Kun kyse on alkutuotantoa koskevasta ongelmasta, virkaeläinlääkärin on ilmoitettava asiasta eläinten alkuperätilan hoitavalle eläinlääkärille – – sekä tarvittaessa eläinten alkuperätilan tai metsästysalueen valvonnasta vastaavalle toimivaltaiselle viranomaiselle.

c) Jos kyseiset eläimet on kasvatettu toisessa jäsenvaltiossa tai yhteisön ulkopuolisessa maassa, virkaeläinlääkärin on ilmoitettava asiasta laitoksen sijaintijäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle. Toimivaltaisen viranomaisen on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet sovellettavan yhteisön lainsäädännön mukaisesti.

(EY) N:o 854/2004 liite I (tuore liha), jakso II (valvonnan perusteella toteutettavat toimet), luku I (tarkastustuloksista ilmoittaminen), kohta 4

4. Jos virkaeläinlääkäri *ante mortem*- tai *post mortem*-tarkastusta taikka jotakin muuta tarkastusta tehdessään epäilee sellaisten eläintautien tarttuvan taudinaiheuttajan esiintymistä, joiden osalta unionin lainsäädännössä esitetään eläinten terveyttä koskevia vaatimuksia, hänen on ilmoitettava tästä asianmukaisesti toimivaltaiselle viranomaiselle ja kummankin on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet ja varotoimenpiteet sovellettavan unionin lainsäädännön mukaisesti estääkseen tarttuvan taudinaiheuttajan mahdollisen leviämisen.

Lihantarkastusasetus 590/2014 15 § (lihantarkastukseen liittyvä tarkastuseläinlääkäriin ilmoittamisvelvollisuus)

– – Jos lihantarkastuksesta ja laitosvalvonnasta ei vastaa sama tarkastuseläinlääkäri, on lihantarkastusta suorittavan tarkastuseläinlääkäriin ilmoitettava havaitsemistaan elintarviketurvallisuutta vaarantavista seikoista laitosvalvonnasta vastaavalle viranomaiselle.

Kun kyse on alkutuotantoa koskevasta ongelmasta, jos esimerkiksi alkutuotantopaikalta toimitetaan eläimiä teurastamoon ilman elintarvikeketjutietoja tai teurastamoon tulleet tiedot ovat toistuvasti puutteellisia tai herää epäily tietojen todenmukaisuudesta, tarkastuseläinlääkäriin on ilmoitettava asiasta eläinten alkutuotantopaikan valvonnasta vastaavalle kunnan elintarvikevalvontaviranomaiselle. Tarkastuseläinlääkäriin on ilmoitettava asiasta tarvittaessa myös eläinten, sekä eläinten alkutuotantopaikan, eläintauti- tai hyvinvointivalvonnasta vastaavalle kunnan viranomaiselle.

Jos eläimet on kasvatettu toisessa jäsenvaltiossa tai yhteisön ulkopuolisessa maassa, tarkastuseläinlääkäriin on huolehdittava siitä, että tarkastuseläinlääkäri itse tai Evira ilmoittaa tarkastustulokset toisen jäsenvaltion tai yhteisön ulkopuolisen maan toimivaltaiselle viranomaiselle. Tarkastuseläinlääkäriin on käytettävä tarkastustulosten kirjaamiseen toimeenpanoasetuksen liitteen I lisäyksen mukaista asiakirjamallia ja täytettävä se sekä lähettävän että vastaanottavan maan kielellä.

8 Lainsäädäntö ja ohjeet

Elintarvikeketjutietojen sisällön ja toimittamisen vaatimuksista säädetään seuraavissa säädöksissä ja Euroopan komission tulkintaohjeessa. Säädösten osalta on huomioitava niihin tulleet muutokset.

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 178/2002 elintarvikelainsäädäntöä koskevista yleisistä periaatteista ja vaatimuksista, Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen perustamisesta sekä elintarvikkeiden turvallisuuteen liittyvistä menettelyistä (yleinen elintarvikeasetus)
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 882/2004 rehu- ja elintarvikelainsäädännön sekä eläinten terveyttä ja hyvinvointia koskevien sääntöjen mukaisuuden varmistamiseksi suoritetusta virallisesta valvonnasta (valvonta-asetus)
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 852/2004 elintarvikehygieniasta (yleinen elintarvikehygienia-asetus)
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 853/2004 eläinperäisiä elintarvikkeita koskevista hygieniasäännöistä (eläimistä saatavien elintarvikkeiden hygienia-asetus)
- Ohjeet eläinperäisten elintarvikkeiden hygieniasta koskevan asetuksen (EY) N:o 853/2004 tiettyjen säännösten täytäntöönpanosta, Euroopan komission ohje SANCO/10098/2009, Rev. 2
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 854/2004 ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläinperäisten tuotteiden virallisen valvonnan järjestämistä koskevista erityissäännöistä (eläimistä saatavien elintarvikkeiden valvonta-asetus)
- Komission asetus (EY) N:o 2074/2005 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 853/2004 soveltamisalaan kuuluvia tuotteita sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 854/2004 ja (EY) N:o

Elintarvikehygieniayksikkö

Elintarvikeketjutietojen toimittaminen ja valvonta

882/2004 mukaisen virallisen valvonnan järjestämistä koskevien täytäntöönpanotoimenpiteiden vahvistamisesta, poikkeuksen tekemisestä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EY) N:o 852/2004 sekä asetusten (EY) N:o 853/2004 ja (EY) N:o 854/2004 muuttamisesta (toimeenpanoasetus)

- Elintarvikelaki 23/2006
- Hallintolaki 434/2003
- Maa- ja metsätalousministeriön asetus 1368/2011 elintarvikkeiden alkutuotannon elintarvikehygieniasta (alkutuotantoasetus)
- Maa- ja metsätalousministeriön asetus 795/2014 laitosten elintarvikehygieniasta (laitosasetus)
- Maa- ja metsätalousministeriön asetus 590/2014 lihantarkastuksesta (lihantarkastusasetus)
- Komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 262/2015 neuvoston direktiivien 90/427/ETY ja 2009/156/EY mukaisten sääntöjen vahvistamisesta hevoseläinten tunnistusmenetelmien osalta (hevospassista annettu asetus)
- Maa- ja metsätalousministeriön asetus 880/2009 hevoseläinten tunnistamisesta ja merkitsemisestä
- Maa- ja metsätalousministeriön asetus 6/EEO/2012 sikojen sairastuvuuden seurannasta
- Laki eläinten lääkitsemisestä 387/2014
- Maa- ja metsätalousministeriön asetus 21/14 tuotantoeläinten lääkityksestä pidettävästä kirjanpidosta
- Maa- ja metsätalousministeriön asetus 25/2013 lampaiden ja vuohien TSE-tautien vastustamisesta

Seuraavissa Eviran valvontaohjeissa on yhtymäkohtia elintarvikeketjutietojen toimittamiseen ja valvontaan. Osa ohjeista on tämän ohjeen julkaisuhetkellä vasta valmisteilla.

- Nautaeläinten merkinnät ja rekisterikysely sekä niiden viranomaisvalvonta teurastamoissa ja pienteurastamoissa, Eviran ohje 16007/3
- Teurastettavan hevoseläimen tunnistusasiakirjan tarkastaminen, Eviran ohje 15438/2
- Eläimen elävänä tarkastaminen (*ante mortem* -tarkastus) osana lihantarkastusta, Eviran ohje 16028/1
- Ohje lihan arvostelusta lihantarkastuksen yhteydessä, Eviran ohje 16002/2
- Kotieläiminä pidettävien sikojen *post mortem* -tarkastus, Eviran ohje 16041/1
- Lihan arvostelu ja toimenpiteet siipikarjan lihantarkastuksen yhteydessä, Eviran ohje LIHA 003/1
- Broilereiden hyvinvoinnin arviointi teurastamolla, Eviran ohje 15624/2

Elintarvikehygieniayksikkö

Elintarvikeketjutietojen toimittaminen ja valvonta

---

9 Ohjeen päivitykset

Tätä ohjetta pyritään päivittämään lainsäädännön muuttuessa ja muulloinkin tarvittaessa. Päivitykset ja muutokset luetellaan tässä kohdassa.

Ohje on uudistettu kokonaan (osittain myös lukujen numerointi). Suurimmat muutokset:

- Kohtaan 4.1 on tehty alkutuotantoasetuksen muutosta (84/2017) vastaavat päivitykset koskien teurastamoon lähetettävien eläinten lääkitysten ilmoittamisaikaa.
- Kohtaan 4.5 (aiemmin 4.6) on tehty alkutuotantoasetuksen muutosta (84/2017) vastaava päivitys ja tarkennettu elintarvikeketjutietojen toimittamisesta pidettävää kirjanpitoa koskevaa ohjeistusta.
- Kohdan 4.3 sisältö on yhdistetty kohtaan 4.1
- Kohdan 7.2 sisältö on yhdistetty kohtaan 7.1
- Suorat lainaukset lainsäädäntötekstistä on koottu värilliselle taustalle, ääriiviivalla muusta tekstistä rajattuna

Lisäksi tekstiin on tehty joitakin tarkennuksia, jotka eivät merkittävästi muuta ohjeen sisältöä.

Liite 1 Alkutuotannon toimijan ilmoitus elintarvikeketjutiedoista, mallilomake

1. **Viitenumero** (esim. päivämäärä, jolloin eläimet saapuvat teurastamoon)

2. **Tuottajan yhteystiedot palautteen lähettämistä varten** (myös puhelinnumero ja sähköpostiosoite)

3. **Pitopaikan tunnus**

4. **Teurastamon yhteystiedot**

5. **Teuraaksi toimitettava eläinlaji**

ja eläinten lukumäärä

kpl

6. **Eläimen, eläinten tai eläinerän tunnistenumero(t) tai tunniste(et)** (nauta, lammas ja vuohi: EU-tunnus / sika: merkintätunnus / hevonen: nimi ja rekisterinumero tai mikrosirun numero / tarhatut villisiat ja muut eläimet: esim. kasvatuserän numero ja teurastuspäivä)

7. **Teurastettavaksi toimitettavan eläimen tai eläinerän terveydentila sekä tilaa koskevat tuotanto- ja terveystiedot**

Ei ilmoitettavia tietoja

Onko tilalla voimassa viranomaisten asettamia rajoittavia määräyksiä: Kyllä Ei

Onko tilan virallisesti tunnustettu noudattavan sikojen valvottuja pito-olosuhteita: Kyllä Ei

Tilalla havaitut poikkeamat lähetettävän eläimen tai eläinerän terveydessä ja kunnossa:

Oire	Eläimen tunniste
Liikkuu huonosti / ontuu	
Syö huonosti	
Selviä paiseita	
Lantainen	
Hännänpurema	
Muutoksia tuotantoa koskevissa tiedoissa viimeisen 3 kk:n aikana (esim. vedenkulutus)	
Muu, mikä?	

Sellaisten tautien, jotka voivat vaikuttaa lihan turvallisuuteen, esiintyminen tilalla viimeisen vuoden aikana:

Tiedot ovat jo teurastamon tiedossa _____-järjestelmän kautta

Todettu tauti	Toteamispäivä
Salmonella	
EHEC	
Sikaruusu	
Listerioosi	
Pernarutto	
Muu, mikä?	

Muu seikka, joka voi vaikuttaa haitallisesti lähetettävistä eläimistä saatavien elintarvikkeiden turvallisuuteen (ilmoitettava vähintään viimeisen vuoden ajalta, esim. mikrosiru / eläimille käytettävän rehun, juomaveden tai laidunten saastuminen / taudinaiheuttajien esiintyminen tilan muissa kuin teurastettavaksi lähetettävässä eläinlajissa):

Todetun tai epäillyn eläintaudin vuoksi teuraaksi menevään eläimeen tai eläinerään kohdistuva näytteenottomääräys:

8. Teurastettavaksi toimitettavalle eläimelle tai eläinerälle annetut varoajalliset lääkkeet, varoajalliset rehut, varoajalliset lääkerehut tai varoajalliset hoidot viimeisen 30 päivän aikana, tiedot myös niistä varoajallisista lääkkeistä, joiden varoaika on ollut voimassa tai se on päätynyt viimeisen 30 päivän aikana. Hevosien lääkitsemistiedot ilmoitetaan 6 kuukauden ajalta.

Ei ilmoitettavia tietoja

Tiedot ovat jo teurastamon tiedossa _____-järjestelmän kautta

Eläimen tai eläinerän tunnistus	Lääkkeen tai (lääke)rehun nimi, ja myyjä/valmistaja	Lääkkeen antamispäivät tai milloin lääkerehun käyttö on lopetettu (pvm ja klo)	Varoaika (pv)	Varoaika päättyy (pvm ja klo)

9. Tiedot ja tutkimustulokset tilalla samasta eläinlajista otetuista näytteistä

- a) Taudinaiheuttajien (esim. salmonella, EHEC) toteamiseksi viimeisen 3 kuukauden aikana tai eläinerän elinaikana, jos se on lyhyempi kuin 3 kuukautta, otetut näytteet silloin, kun löydökset voivat vaikuttaa eläimistä saatavien elintarvikkeiden turvallisuuteen:

Ei ilmoitettavia tietoja

Taudinaiheuttaja ja tutkimustulos (todettu/ei todettu):

- b) Kansallisen vierasainevalvontaohjelman toteuttamisen tai lihantarkastuksen yhteydessä viimeisen vuoden aikana otetut näytteet silloin, kun tutkimuksissa on todettu vierasta ainetta yli maa- ja metsätalousministeriön vierasaineasetuksessa 1/EEO/2007 sallitun määrän:

Ei ilmoitettavia tietoja

Todettu vieras aine:

10. Tilan samassa eläinlajissa todetut lihantarkastuslöydökset viimeisen vuoden aikana

Ei ilmoitettavia tietoja Tiedot ovat jo teurastamon tiedossa _____-järjestelmän kautta

Alkutuotantopaikan samassa eläinlajissa todetut lihantarkastuslöydökset, jotka ovat aiheuttaneet useita koko- tai osaruhon hylkäyksiä samassa teuraserässä taikka toistuvia koko- tai osaruhon hylkäyksiä eri teuraserissä:

11. Sen eläinlääkärin nimi ja yhteystiedot, jonka palveluja tilalla tavallisesti käytetään

Tiedot ovat jo teurastamon tiedossa _____-järjestelmän kautta

Eläinlääkärin nimi ja yhteystiedot:

12. Hevosta koskevat lisätiedot

Hevosien tunnistusasiakirjaan on merkitty teurastamiskielto elintarvikkeeksi: Kyllä Ei

Hevonen on saanut lääkkeitä, joita saa käyttää vain hevosille, joita ei saa teurastaa elintarvikkeeksi: Kyllä Ei

13. Lisätiedot

14. Vakuutus, päivitys ja tuottajan tai eläimen omistajan (ilmoituksen antajan) allekirjoitus

Vakuutan tällä lomakkeella ilmoittamani tiedot oikeiksi.

Päivitys

Allekirjoitus

Liite 2 Alkutuotannon toimijan ilmoitus siipikarjan elintarvikeketjutiedoista, mallilomake

1. Viitenumero (esim. päivämäärä, jolloin eläimet saapuvat teurastamoon)

2. Tuottajan yhteystiedot palautteen lähettämistä varten (myös puhelinnumero ja sähköpostiosoite)

3. Pitopaikan tunnus

4. Teurastamon yhteystiedot

5. Teuraaksi toimitettava eläinlaji ja eläinten lukumäärä kpl

6. Siipikarjan parvitunniste (esim. kasvatusosaston numero ja teurastuspäivämäärä)

7. Lintujen saapumispäivä alkutuotantopaikalle:

8. Alkutuotantopaikalle saapuneiden lintujen lukumäärä: kpl

9. Lintujen alkuperä

Hautomon nimi:

10. Lintuerän kasvatusaikainen kuolleisuus lähetettävässä erässä

Lukumäärä: kpl

Prosenttiosuus: %

11. Teurastettavaksi toimitettavan eläinerän terveydentila sekä tilaa koskevat tuotanto- ja terveystiedot

Ei ilmoitettavia tietoja

Onko tilalla voimassa viranomaisten asettamia rajoittavia määräyksiä: Kyllä Ei

Tilalla havaitut poikkeamat lähetettävän eläinerän terveydessä ja kunnossa:

Oire	Eläinerän tunniste
Lantainen	
Muutoksia tuotantoa koskevissa tiedoissa viimeisen 3 kk:n aikana (esim. rehun- tai vedenkulutus)	
Muu, mikä?	

Sellaisten tautien, jotka voivat vaikuttaa lihan turvallisuuteen, esiintyminen tilalla viimeisen vuoden aikana:

Tiedot ovat jo teurastamon tiedossa _____-järjestelmän kautta

Todettu tauti	Toteamispäivä
Salmonella	
Muu, mikä?	

Muu seikka, joka voi vaikuttaa haitallisesti lähetettävistä eläimistä saatavien elintarvikkeiden turvallisuuteen (ilmoitettava vähintään viimeisen vuoden ajalta, esim. eläimille käytettävän rehun, juomaveden tai laidunten saastuminen / taudinaiheuttajien esiintyminen tilan muissa kuin teurastettavaksi lähetettävässä eläinlajissa):

Todetun tai epäillyn eläintaudin vuoksi teuraaksi menevään eläimeen tai eläinerään kohdistuva näyteenottomääräys:

12. Teurastettavaksi toimitettavalle eläinerälle annetut varoajalliset lääkkeet, varoajalliset rehut, varoajalliset lääkerehut tai varoajalliset hoidot viimeisen 30 päivän aikana, tiedot myös niistä varoajallisista lääkkeistä, joiden varoaika on ollut voimassa tai se on päättynyt viimeisen 30 päivän aikana.

Ei ilmoitettavia tietoja

Tiedot ovat jo teurastamon tiedossa _____-järjestelmän kautta

Eläinerän tunniste	Lääkkeen tai (lääke)rehun nimi, ja myyjä/valmistaja	Lääkkeen antamispäivät tai milloin lääkerehun käyttö on lopetettu (pvm ja klo)	Varoaika (pv)	Varoaika päättyy (pvm ja klo)

13. Salmonellavalvontaohjelmaan kuuluvien lintujen osalta:

Viimeisin kunnan- tai valvontaeläinlääkärin tarkastuskäynnin päivämäärä ja tulos:

Viimeisimmän ennen teurastusta otetun salmonellanäytteen tutkimuspäivämäärä ja -tulos:

14. Tiedot ja tutkimustulokset tilalla samasta eläinlajista otetuista näytteistä

- c) Taudinaiheuttajien (esim. salmonella) toteamiseksi viimeisen 3 kuukauden aikana tai eläinerän elinaikana, jos se on lyhyempi kuin 3 kuukautta, otetut näytteet silloin, kun löydökset voivat vaikuttaa eläimistä saatavien elintarvikkeiden turvallisuuteen:

Ei ilmoitettavia tietoja

Taudinaiheuttaja ja tutkimustulos (todettu/ei todettu):

- d) Kansallisen vierasainevalvontaohjelman toteuttamisen tai lihantarkastuksen yhteydessä viimeisen vuoden aikana otetut näytteet silloin, kun tutkimuksissa on todettu vierasta ainetta yli maa- ja metsätalousministeriön vierasaineasetuksessa 1/EEO/2007 sallitun määrän:

Ei ilmoitettavia tietoja

Todettu vieras aine:

15. Tilan samassa eläinlajissa todetut lihantarkastuslöydökset viimeisen vuoden aikana

Ei ilmoitettavia tietoja Tiedot ovat jo teurastamon tiedossa _____-järjestelmän kautta

Alkutuotantopaikan samassa eläinlajissa todetut lihantarkastuslöydökset, jotka ovat aiheuttaneet useita koko- tai osaruhon hylkäyksiä samassa teuraserässä taikka toistuvia koko- tai osaruhon hylkäyksiä eri teuraserissä:

16. Sen eläinlääkärin nimi ja yhteystiedot, jonka palveluja tilalla tavallisesti käytetään

Tiedot ovat jo teurastamon tiedossa _____-järjestelmän kautta

17. Lisätiedot

18. Vakuutus, päiväys ja tuottajan tai eläimen omistajan (ilmoituksen antajan) allekirjoitus

Vakuutan tällä lomakkeella ilmoittamani tiedot oikeiksi.

Päiväys

Allekirjoitus

